O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
DAVLAT STATISTIKA QO‘MITASI

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING DEMOGRAFIK HOLATI

2022- yil
yanvar-dekabr

PRESS-RELIZ

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASINING DEMOGRAFIK HOLATI

2022- yil yanvar-dekabr, dastlabki ma’lumotlar

Demografiya statistikasi *– ijtimoiy-iqtisodiy statistikaning sohalaridan biri bo‘lib, aholi soni, tarkibi, aholi yoki uning guruhlarining joylashuvi va takror hosil bo‘lishi bilan bog‘liq ma’lumotlarni statistik usullardan foydalangan holda yig‘ish, qayta ishlash, ifodalash va tahlil qilish faoliyati bilan shug‘ullanadi.*

Doimiy aholi soni 36 024,9 ming kishi

(2023- yil 1- yanvar holatiga)

Tug‘ilganlar soni

932 192 nafar

2021- yilga nisbatan
3,0 % ga ko‘paygan

Tug‘ilish koeffitsiyenti

26,2 ‰

2021- yilga nisbatan
0,3 ‰ ga ko‘paygan

Vafot etganlar soni

172 075 nafar

2021- yilga nisbatan
1,4 % ga kamaygan

Vafot etish koeffitsiyenti

4,8 ‰

2021- yilga nisbatan
0,2 ‰ ga kamaygan

Aholining tabiiy o‘sish

760 117 nafar

2021- yilga nisbatan
4,0 % ga ko‘paygan

Tabiiy o‘sish koeffitsiyenti

21,4 ‰

2021- yilga nisbatan
0,5 ‰ ga ko‘paygan

Qayd etilgan nikohlar soni

296 689 nafar

2021- yilga nisbatan
2,8 % ga kamaygan

Nikoh tuzish koeffitsiyenti

8,3 ‰

2021- yilga nisbatan
0,4 ‰ ga kamaygan

Nikohdan ajralishlar soni

48 734 nafar

2021- yilga nisbatan
23,9% ga ko‘paygan

Nikohdan ajralish koeffitsiyenti

1,4 ‰

2021- yilga nisbatan
0,3 ‰ ga ko‘paygan

Mingta nikohga to‘g‘ri keladigan ajralishlar

164,3 ‰

Bunda har 1000 ta tuzilgan nikohga to‘g‘ri keladigan nikohdan ajralishlar soni nikoh mustahkamligi koeffitsiyentini ifodalaydi.

2021- yilga nisbatan
35,4 ‰ ga ko‘paygan

Xorijdan ko‘chib kelganlar soni

2 322 kishi

2021- yilga nisbatan
23,8 % ga ko‘paygan

Xorijga ko‘chib ketganlar soni

8 790 kishi

2021- yilga nisbatan
56,4 % ga kamaygan

Migratsiya saldosi

-6 468 kishi

2021- yilga nisbatan
64,6% ga qisqargan

Doimiy aholi soning umumiy o‘sishi

+753,6 ming kishi

2021- yilga nisbatan
2,1 % ga ko‘paygan

Dunyo doimiy aholisi soning so‘nggi besh yil davomida yillik o‘zgarishi
million kishi

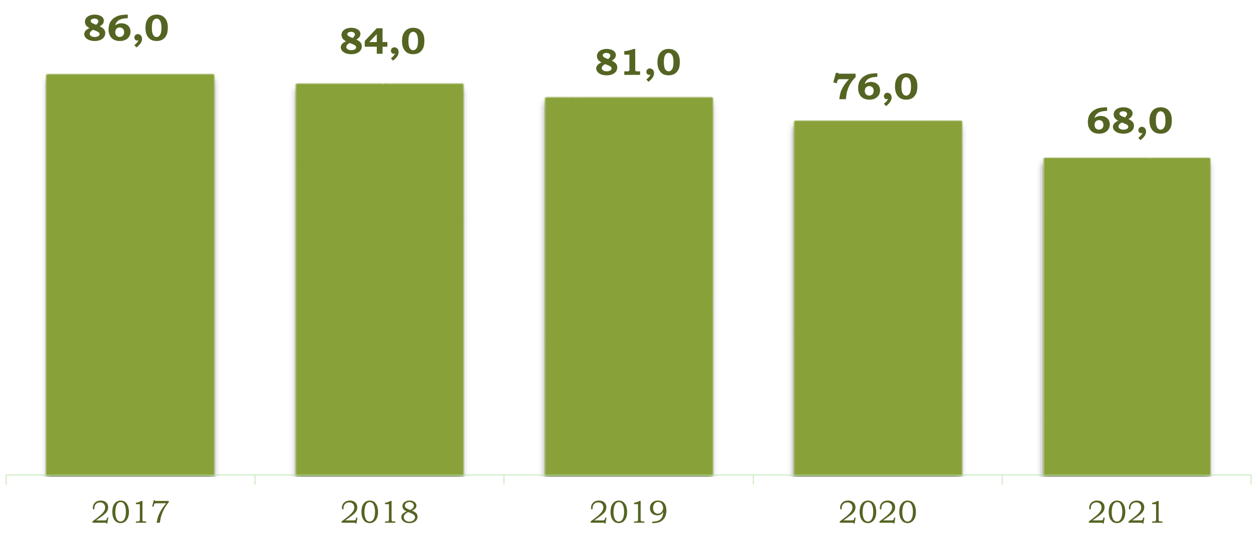

Birlashgan Millatlar Tashkiloti ma’lumotlariga ko‘ra, 2017- yilda dunyo doimiy aholisi soni **86,0** mln kishiga ko‘paygan bo‘lsa, 2021 -yilda esa aholi ko‘payishi **20,9** foizga kamayib **68,0** mln kishini tashkil etgan. Dunyo bo‘yicha doimiy aholi soninining dastlabki 1 mlrd kishidan 2 mlrd kishiga o‘zgarishi uchun ketgan vaqt **123** yilni tashkil etgan bo‘lsa, so‘nggi **11** yil davomida **7** mlrd kishidan **8** mlrd kishiga yetgan.

Dunyo aholisi soninining har mlrd kishiga ko‘payishi
mlrd. kishi

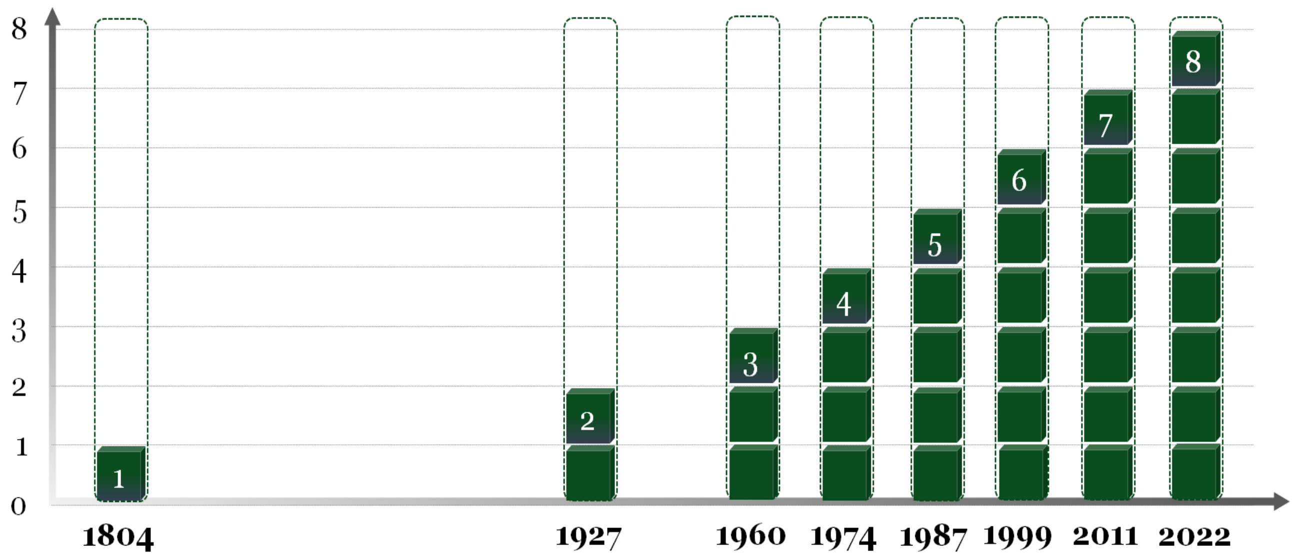

Doimiy aholi soni *– ro‘yxatdan o‘tkazilayotgan vaqtda muayyan aholi punkti yoki hududda doimiy istiqomat qilayotgan aholidan iborat bo‘lib, bunga ushbu hududda doimiy ro‘yxatda turib, lekin vaqtincha yashamaydigan aholi ham kiritiladi.*

O‘zbekiston Respublikasi doimiy aholi sonining so‘nggi yuz yildagi o‘zgarishi

1- yanvar holatiga, million kishi, yillar

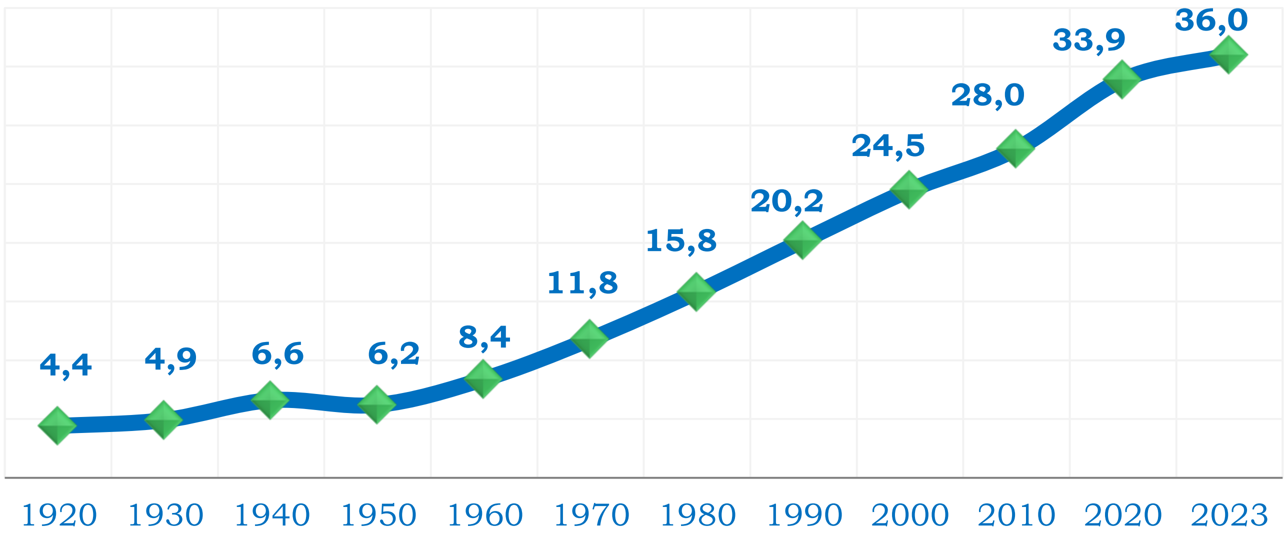

O‘zbekiston Respublikasi doimiy aholisi soni 1920- yilda **4,4** mln kishini tashkil etgan bo‘lsa, 2023- yilning 1- yanvariga kelib, doimiy aholi soni **31,6** million kishiga yoki 7 barobarga ko‘paygan hamda **36 024,9** ming kishini tashkil etgan. O‘z navbatida tabiiy o‘sish koeffitsiyenti 1920- yilga (**11,0** promille) nisbatan **9,9** promillega ko‘paygan hamda **20,9** promilleni tashkil etgan.

O‘zbekiston Respublikasi doimiy aholi sonining so‘nggi yuz yildagi tabiiy o‘sish koeffitsiyenti,

1000 aholiga nisbatan, promille, yillar

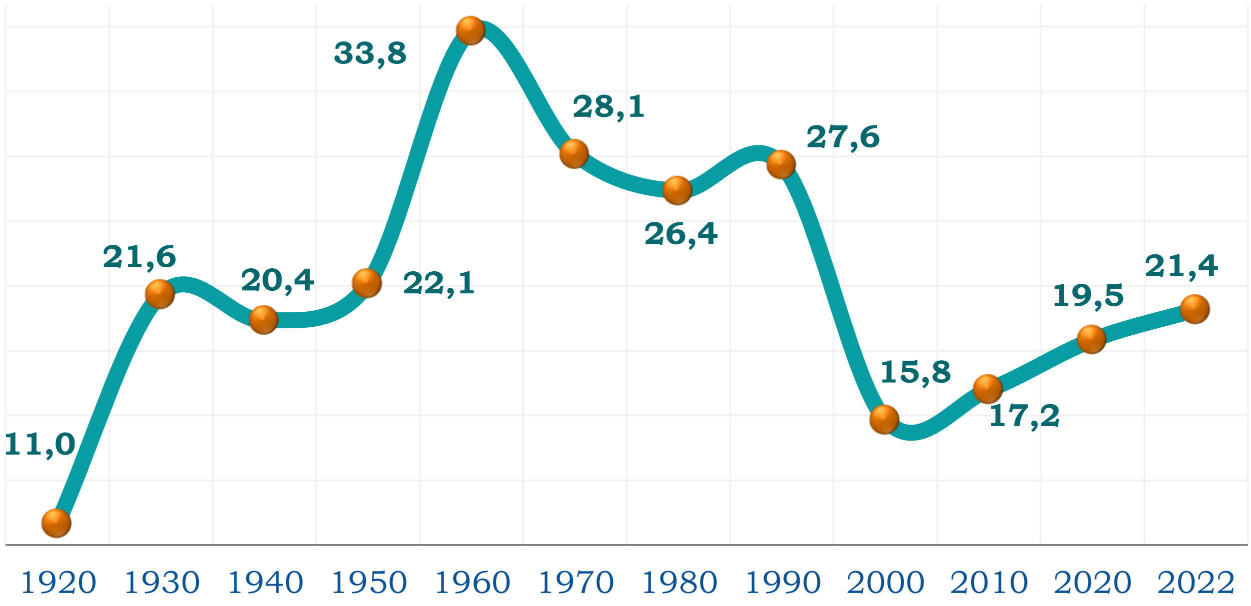

O‘zbekiston Respublikasining doimiy aholisi soni

1-yanvar holatiga

Yillik ma’lumotlar,
ming kishi

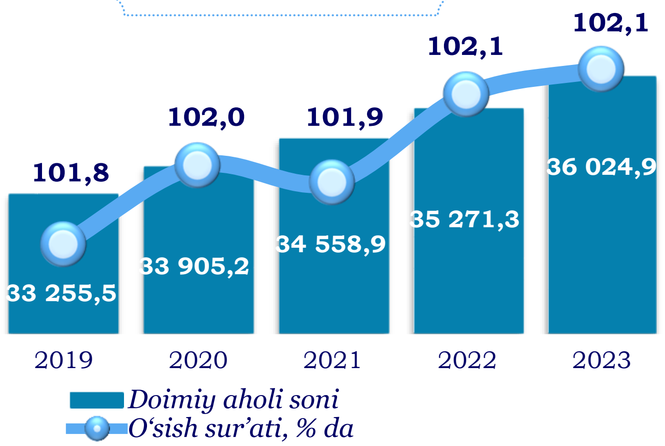

Jinslar kesimida taqsimlanishi

Erkaklar	Ayollar
18 128,6	17 896,3
ming kishi	*ming kishi*

Shahar va qishloq joylar bo‘yicha taqsimlanishi

Shahar	Qishloq
18 335,7	17 689,2
ming kishi	*ming kishi*

2023- yil 1- yanvar holatiga doimiy aholi soni **36 024,9** ming kishini tashkil etdi, shundan erkaklar soni **18 128,6** ming kishini, ayollar soni **17 896,3** ming kishi, shahar aholisi soni **18 335,7** ming kishini, qishloq aholisi soni **17 689,2** ming kishini tashkil etdi.

Choraklar yakunlari,
ming kishi/ulushi

1- aprel holatiga

Erkaklar	Ayollar
17 825,9	17 607,9
50,3%	*49,7%*

Shahar	Qishloq
18 021,7	17 412,1
50,9%	*49,1%*

1- iyul holatiga

Erkaklar	Ayollar
17 913,0	17 690,5
50,3%	*49,7%*

Shahar	Qishloq
18 117,7	17 485,8
50,9%	*49,1%*

1- oktyabr holatiga

Erkaklar	Ayollar
18 024,3	17 796,9
50,3%	*49,7%*

Shahar	Qishloq
18 231,9	17 589,3
50,9%	*49,1%*

Mehnatga layoqatli yoshdagi aholi soni *– Mehnat Kodeksiga muvofiq 16 yoshdan 60 yoshgacha bo‘lgan erkaklar va 16 yoshdan 55 yoshgacha bo‘lgan ayollardan tashkil topadi (16 yoshgacha bo‘lgan bolalar va o‘smirlar mehnatga layoqatli yoshdan kichiklar, 60 yosh va undan katta erkaklar hamda 55 yosh va undan katta ayollar mehnatga layoqatli yoshdan kattalar toifalariga ajratiladi).*

Aholi soninig yosh guruhlari bo‘yicha taqsimlanishi

2023- yil 1- yanvar holatiga

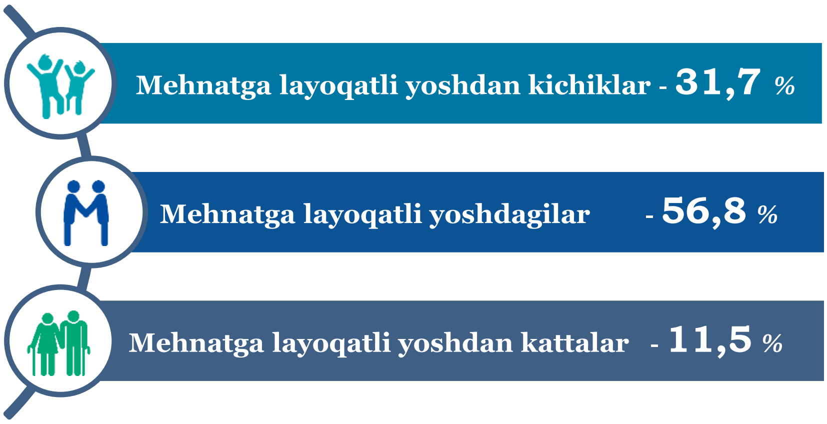

2023- yil 1- yanvar holatiga ko‘ra, respublika doimiy aholisi sonining **31,7** % i mehnatga layoqatli yoshdan kichiklar, **56,8** % i mehnatga layoqatli yoshdagilar va **11,5** % i mehnatga layoqatli yoshdan kattalar hissasiga to‘g‘ri kelmoqda.

O‘zbekiston Respublikasi bo‘yicha aholi zichligi

2023- yil 1- yanvar holatiga, 1 kv.km.ga to‘g‘ri keladigan aholi soni, kishi

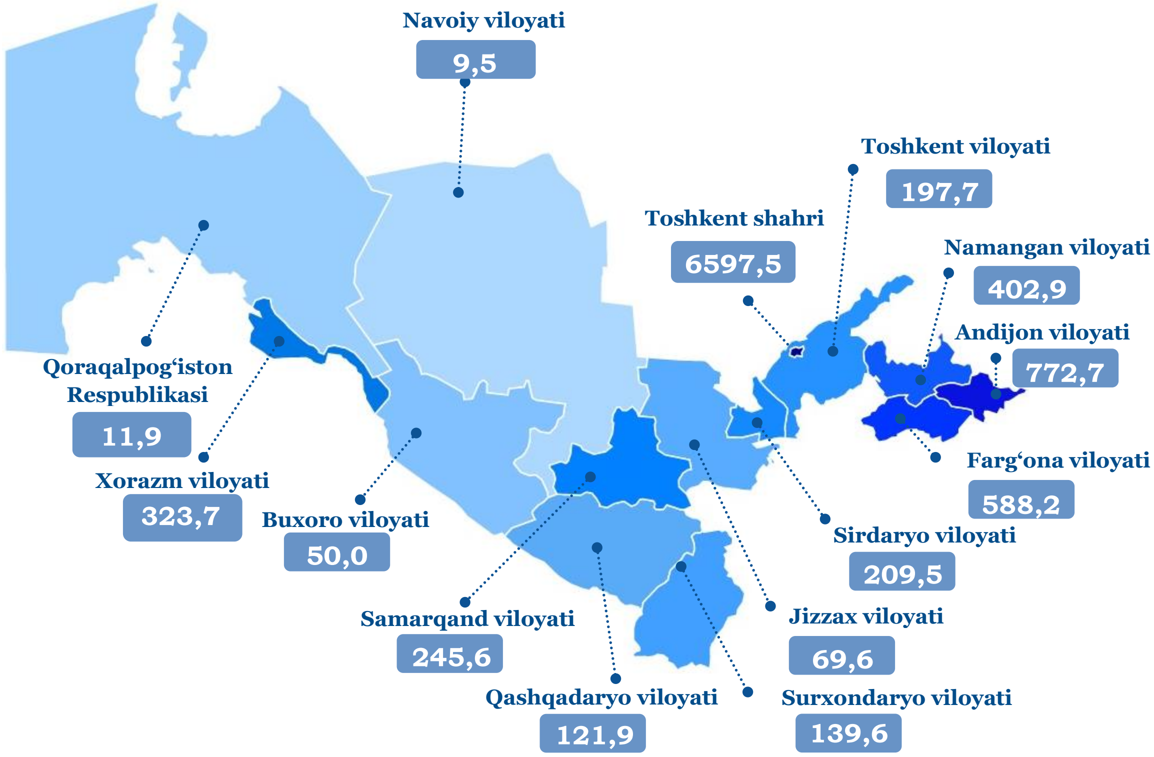

O‘zbekiston Respublikasida 2023- yil 1- yanvar holatiga 1 kvadrat kilometrga o‘rtacha **80,2** kishi to‘g‘ri kelgan. Bu esa o‘tgan yilning mos davriga nisbatan solishtirilganda **1,6** kishiga ortgan (2022- yilda 1 kv.km.ga **78,6** kishi).

Hududlar bo‘yicha qaraydigan bo‘lsak, aholi zichliginig eng yuqori ko‘rsatkichi Toshkent shahrida **6597,5** kishi, Andijon viloyatida **772,7** kishi, Farg‘ona viloyatida **588,2** kishi tashkil etgan bo‘lsa, eng past ko‘rsatkichlar Navoiy viloyati **9,5** kishi, Qoraqalpog‘iston Respublikasida **11,9** kishini tashkil etgan.

O‘zbekiston Respublikasida qayd etilgan tug‘ilishlar

2022- yil yanvar-dekabr

Yillar bo‘yicha taqsimlanishi, *ming kishi*

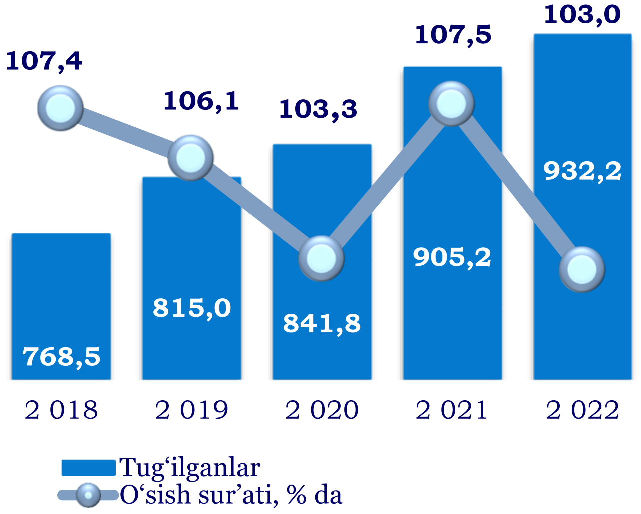

Jinslar kesimida taqsimlanishi

O‘g‘il bolalar **482,4** *ming kishi*

Qiz bolalar **449,8** *ming kishi*

Shahar va qishloq joylar bo‘yicha taqsimlanishi

Shahar **473,4** *ming kishi*

Qishloq **458,8** *ming kishi*

2022- yil yanvar-dekabr oylarida tirik tug‘ilganlar soni **932,2** ming kishini tashkil etdi, shundan o‘g‘il bolalar soni **482,4** ming kishini, qiz bolalar soni **449,8** ming kishi, tug‘ilganlar soni shahar joylarida **473,4** ming kishini, qishloq joylarida **458,8** ming kishini tashkil etdi.

Oylar bo‘yicha taqsimlanishi, *kishi/ulushi*

Oy	O‘g‘il bolalar, %	O‘g‘il bolalar	Qiz bolalar, %	Qiz bolalar
Yanvar	51,2%	36 808	48,8%	35 149
Fevral	51,6%	33 241	48,4%	31 178
Mart	51,6%	34 695	48,4%	32 527
Aprel	51,9%	33 502	48,1%	31 033
May	52,0%	36 606	48,0%	33 846
Iyun	52,1%	39 090	47,9%	35 885
Iyul	52,0%	41 505	48,0%	38 253
Avgust	51,9%	49 950	48,1%	46 232
Sentabr	51,4%	47 449	48,6%	44 824
Oktabr	51,9%	44 245	48,1%	41 067
Noyabr	51,7%	43 002	48,3%	40 194
Dekabr	51,6%	42 261	48,4%	39 650

Tirik tug‘ilish *– nafas, yurak urishi, kindik pulsatsiyasi, muskullarning beixtiyor qisqarishlaridan biri mavjud bo‘lsa ham bola tirik tug‘ilgan hisoblanadi. Bunda onaning homiladorlik muddati 22 hafta va undan ortiq, bolaning bo‘yi 25 sm va undan ortiq, vazni 500 gramm va undan ortiq bo‘lishi lozim;*

Tug‘ilishlarning chaqaloqlar soni bo‘yicha taqsimlanishi

2022- yil yanvar-dekabr

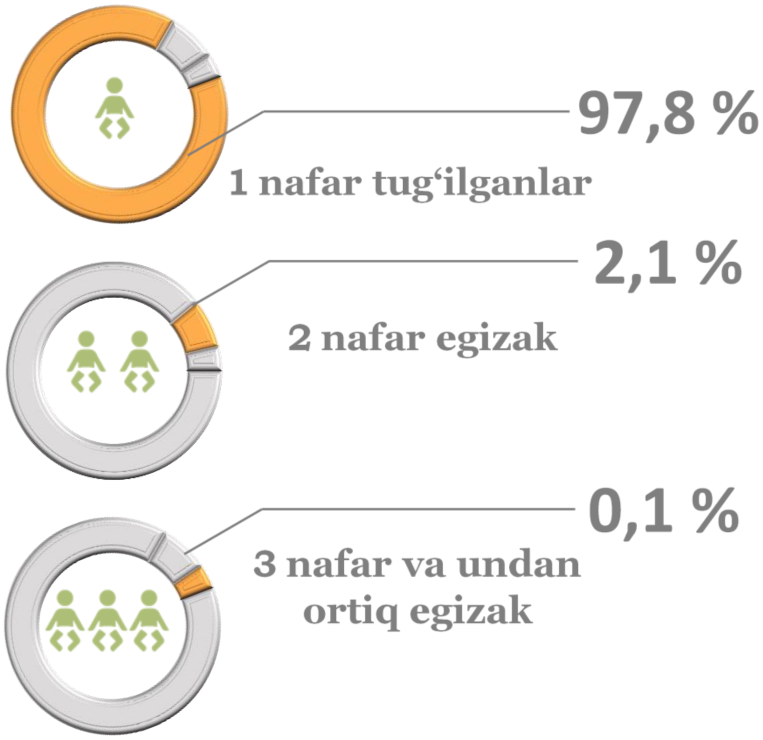

2022- yilning yanvar - dekabr oylarida qayd etilgan egizak tug‘ilgan chaqaloqlar soni bo‘yicha tahlil etilganda quyidagi ulushga ega bo‘lganligi kuzatildi:

1 nafar tug‘ilganlar **97,8** ni 2 nafar egizak tug‘ilganlar **2,1** ni 3 nafar va undan ortiq egizak tug‘ilganlar **0,1** ni tashkil etdi.

Ota-onasining yoshi bo‘yicha tug‘ilganlarning taqsimlanishi

2022- yil yanvar-dekabr

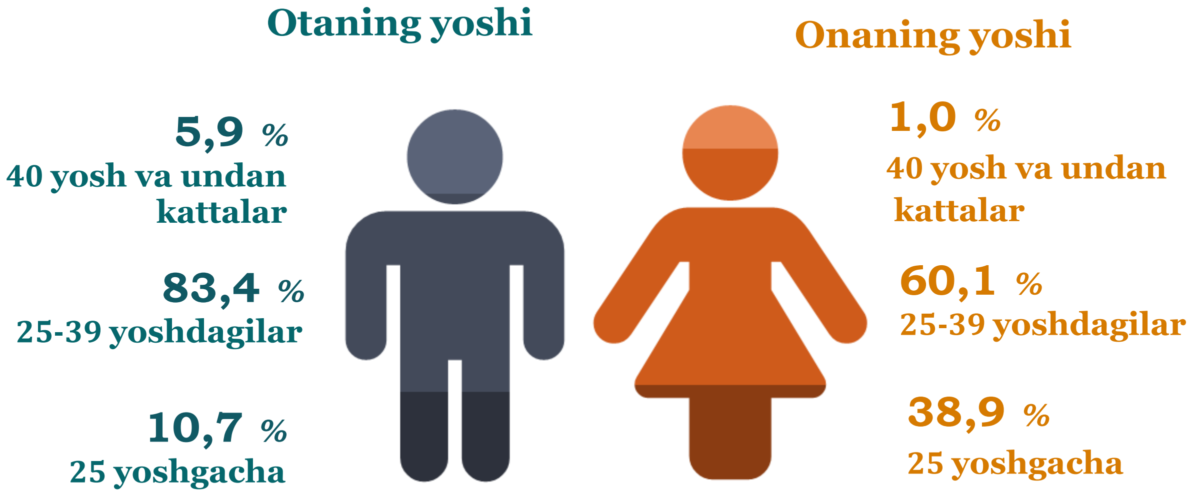

Tug‘ilganlar sonini aniqlashda Oila kodeksiga muvofiq, tug‘ilgan chaqaloqning onasi yoki otasining doimiy yashash joyiga qarab tug‘ilgan hududi aniqlanadi hamda o‘sha hududning aholisi soniga qo‘shiladi.

Tug‘ilish ko‘rsatkichlari bo‘yicha MDH davlatlari reytingi

1000 aholiga nisbatan koeffitsiyenti

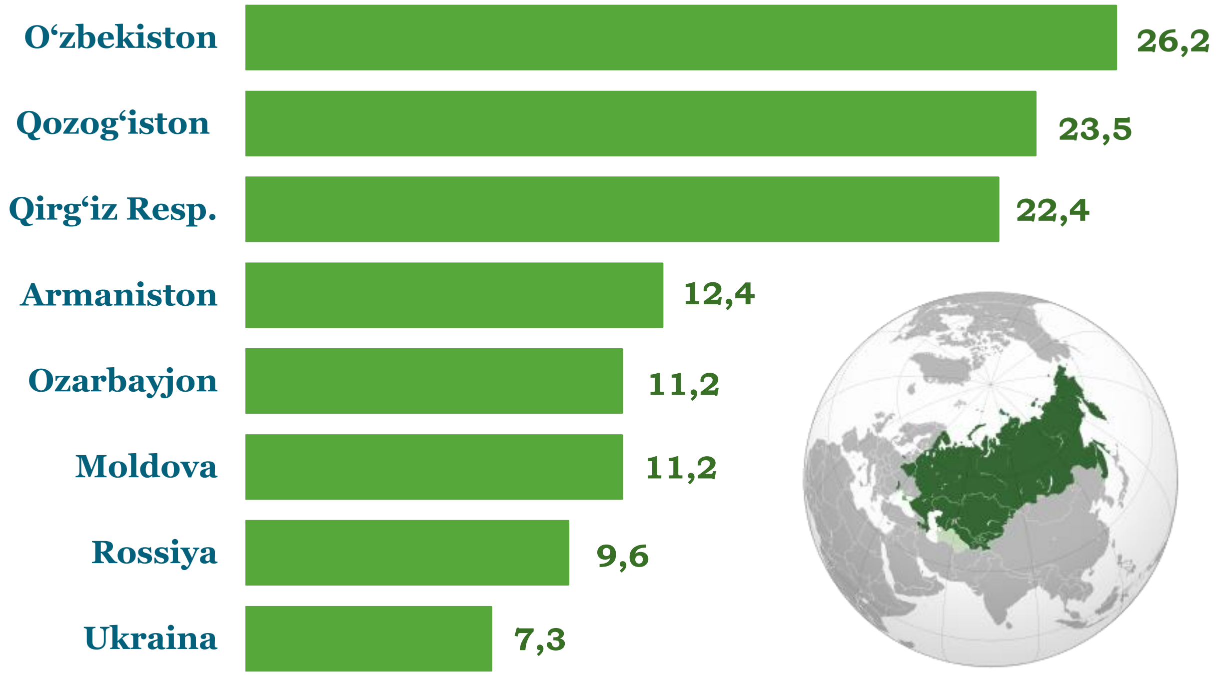

MDH davlatlarida tug‘ilish darajasiga ko‘ra mamlakatlar bo‘yicha eng yuqorisi O‘zbekiston Respublikasi **(26,2),** Qozog‘iston Respublikasi **(23,5),** Qirg‘iz Respublikasi **(22,4),** Armaniston Respublikasi **(12,4),** Ozarbayjon Respublikasi **(11,2),** Moldova Respublikasi **(11,2),** Rossiya Federatsiyasi **(9,6),** Ukraina Respublikasi **(7,3)** hissasiga to‘g‘ri kelgan.

Oylar kesimida tug‘ilganlar soni

kishi

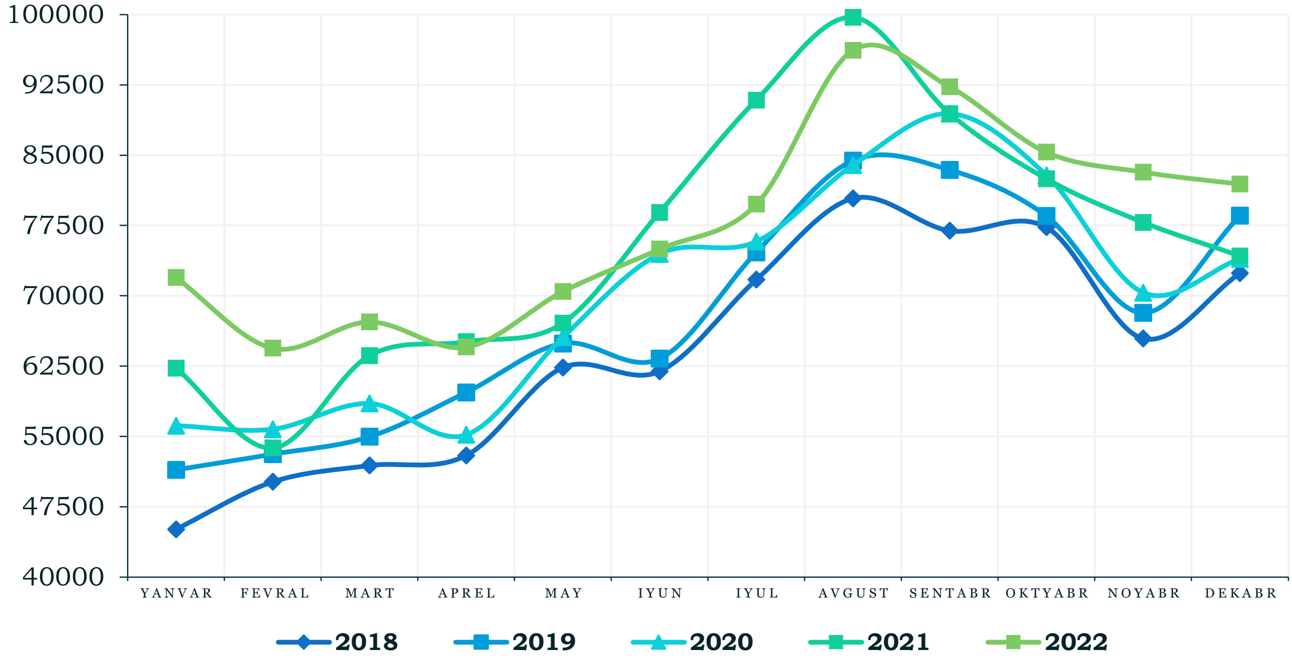

O‘zbekiston Respublikasi bo‘yicha vafot etganlar

2022- yil yanvar-dekabr

Yillar bo‘yicha taqsimlanishi,
ming kishi

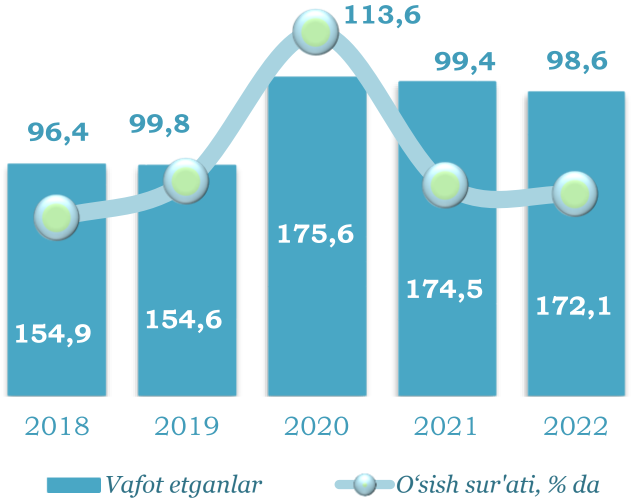

Jinslar kesimida taqsimlanishi

Erkaklar
95,0
ming kishi

Ayollar
77,1
ming kishi

Shahar va qishloq joylar bo‘yicha taqsimlanishi

Shahar
92,0
ming kishi

Qishloq
80,1
ming kishi

2022- yil yanvar-dekabr oylarida vafot etganlar soni **172,1** ming kishini tashkil etdi, shundan erkaklar soni **95,0** ming kishini, ayollar soni **77,1** ming kishi, vafot etganlar soni shahar joylarida **92,0** ming kishini, qishloq joylarida **80,1** ming kishini tashkil etdi.

Oylar bo‘yicha taqsimlanishi,
kishi/ulushi

Oy	Erkaklar (%)	Erkaklar	Ayollar (%)	Ayollar
Yanvar	55,2%	6 542	44,8%	5 306
Fevral	57,3%	8 371	42,7%	6 241
Mart	55,2%	7 707	44,8%	6 244
Aprel	54,5%	6 957	45,5%	5 805
May	55,0%	7 061	45,0%	5 786
Iyun	54,5%	8 073	45,5%	6 744
Iyul	54,5%	9 419	45,5%	7 850
Avgust	55,5%	10 414	44,5%	8 357
Sentabr	55,4%	7 402	44,6%	5 949
Oktabr	55,8%	7 588	44,2%	6 014
Noyabr	55,8%	7 040	45,2%	5 810
Dekabr	54,8%	8 438	45,2%	6 957

O‘lim (vafot etish) *– tananing hayotiy faoliyatining biologik va fiziologik jarayonlarining to‘liq to‘xtashidir.*

Vafot etganlar koeffitsiyenti

1000 aholiga nisbatan koeffitsiyenti, yillar

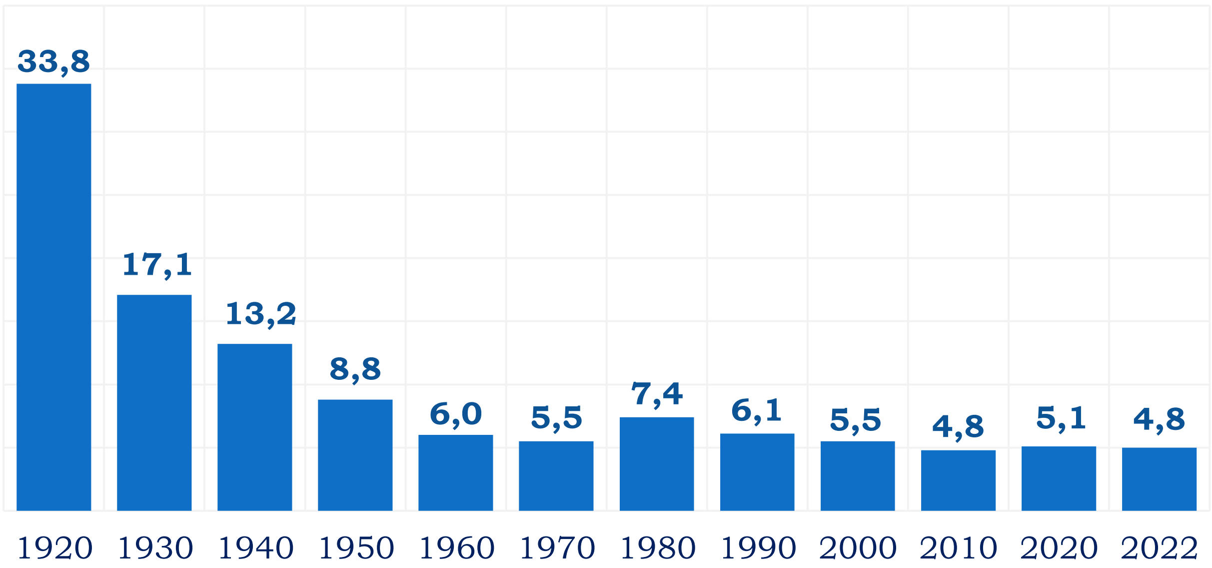

O‘lim sabablari *– o‘limga yoki uning sodir bo‘lishiga ta’sir etgan kasalliklar, patologik holatlar va jarohatlar, shuningdek, o‘lim bilan yakun topgan jarohatga sabab bo‘lgan baxtsiz hodisa va zo‘ravonlik holatlari tushuniladi.*

O‘limning asosiy sabablari bo‘yicha taqsimlanishi

2022- yil yanvar-dekabr, kishi

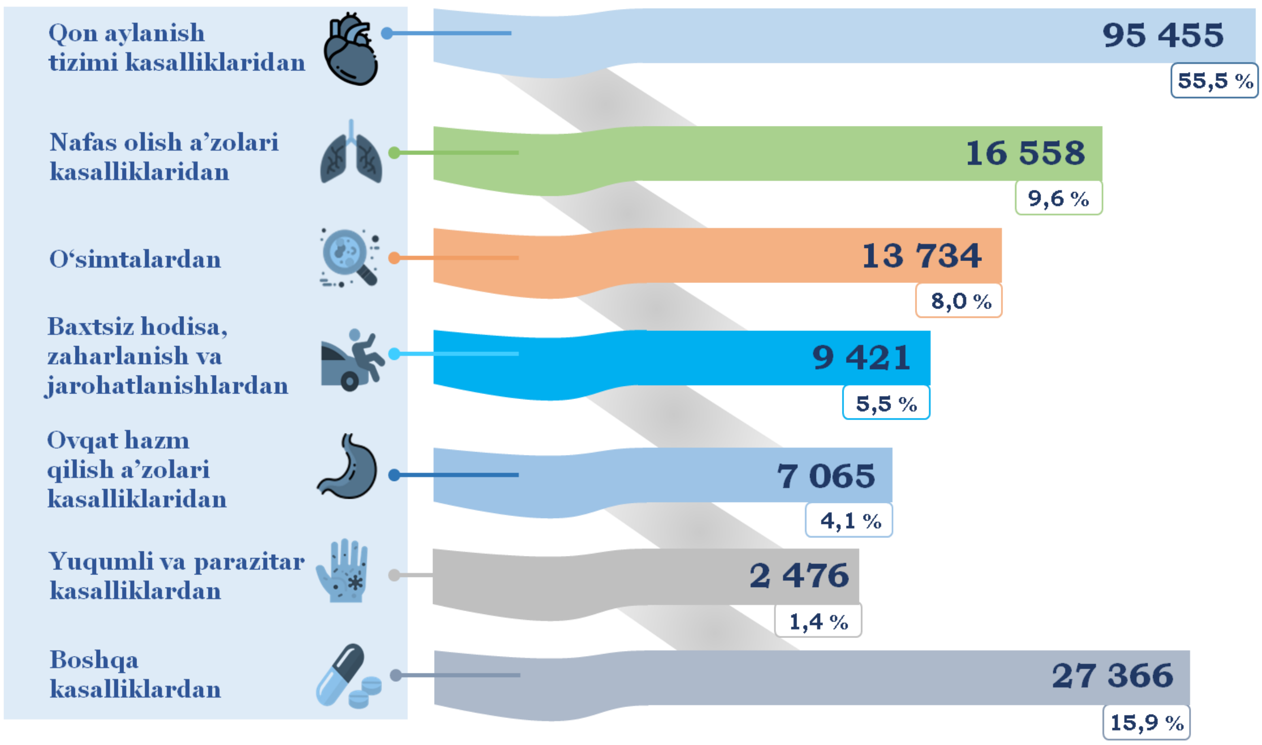

2022- yilning yanvar-dekabr oylarida qayd etilgan o‘lim holatining **55,5** foizi – qon aylanish tizimi kasalliklaridan, **9,6** foizi – nafas olish a’zolari kasalliklaridan, **8,0** foizi – o‘simtalardan, **5,5** foizi – baxtsiz hodisa, zaharlanish va jarohatlanishlardan, **4,1** foizi – ovqat hazm qilish a’zolari kasalliklaridan, **1,4** foizi – yuqumli va parazitar kasalliklardan, **15,9** foizi boshqa kasalliklardan vafot etganlar.

O‘limning yosh guruhlari bo‘yicha taqsimlanishi

2022- yil yanvar-dekabr

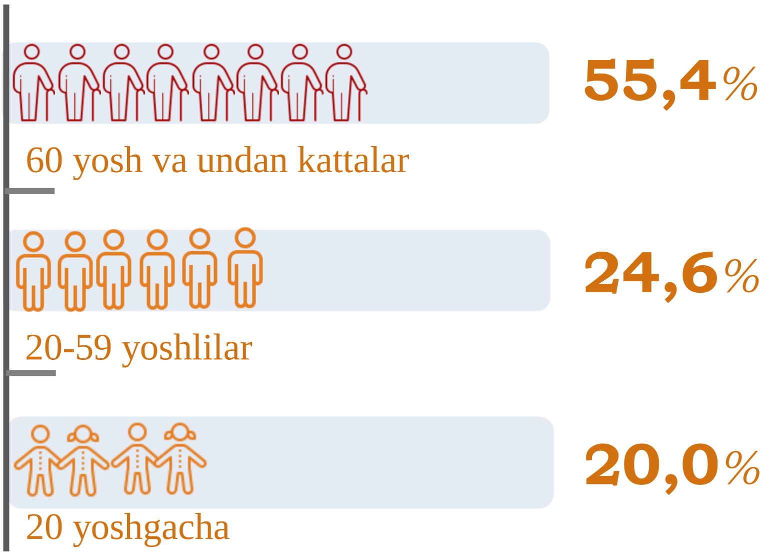

2022- yil yanvar-dekabr oylarida vafot etganlar yosh guruhlari bo‘yicha taqsimlanganda 20 yoshgacha vafot etganlar **20,0** % ni, 20-59 yoshlar orasida **24,6** % ni, 60 va undan katta yoshlilarda esa **55,4** % ni tashkil etgan.

Oylar kesimida vafot etganlar soni

kishi

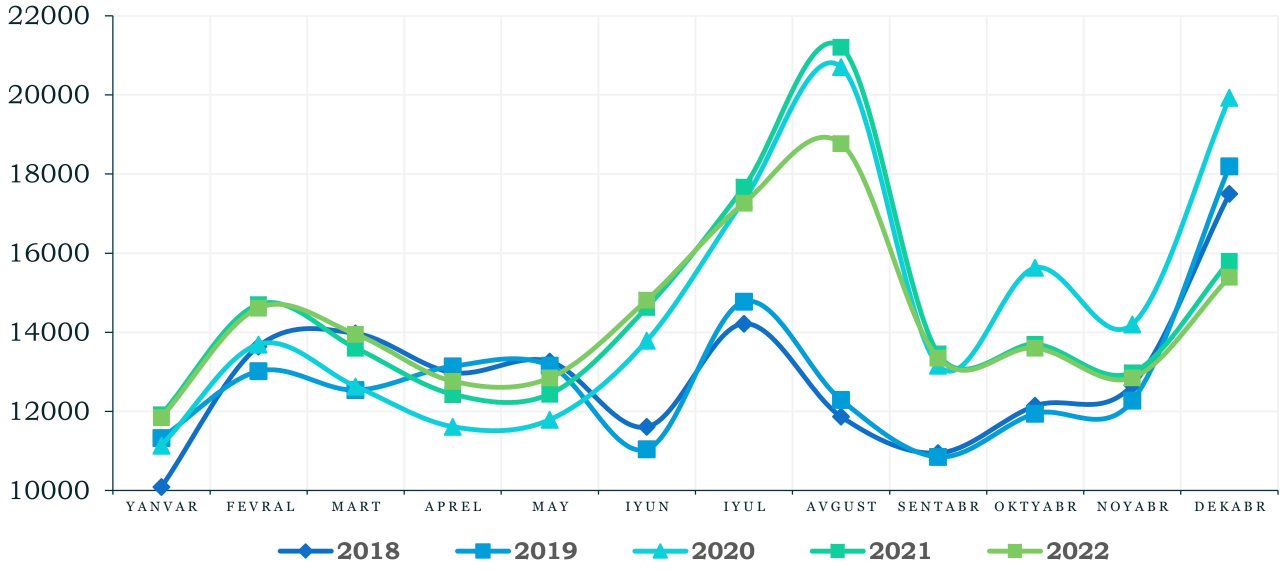

So‘nggi 5 yil davomida qayd etilgan vafot etganlar soni ko‘rsatkichi oylar kesimida tahlil etilganda, nisbatan kam vafot etganlar soni yanvar va sentabr oylarida, eng ko‘p vafot etganlar soni esa iyul-avgust oylarida qayd etilganligi kuzatildi.

O‘zbekiston Respublikasida qayd etilgan nikohlar

2022- yil yanvar-dekabr

Yillar bo‘yicha taqsimlanishi,
ming birlik

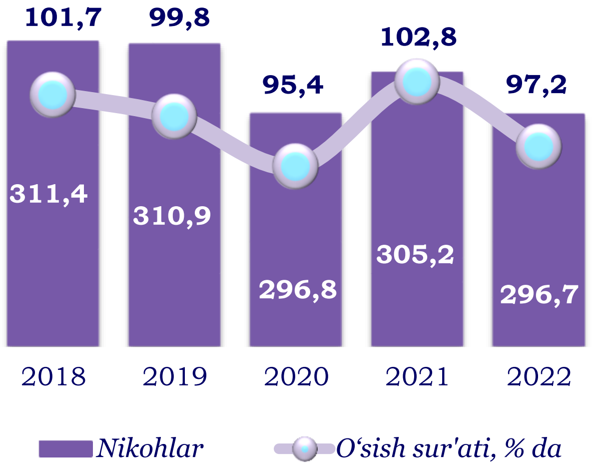

2022- yil yanvar-dekabr oylarida qayd etilgan nikohlar soni **296,7** ming birlikni tashkil etib, so‘nggi 5 yilda sezilarli kamayganligi, ya’ni 2018- yilga nisbatan **14,7** mingtaga yoki **4,7 %** ga kamayganligi kuzatildi.

Shahar va qishloq joylar bo‘yicha taqsimlanishi

Shahar 149,3 *ming birlik*

Qishloq 147,4 *ming birlik*

2022- yil yanvar-dekabr oylarida nikoh qurganlarning soni **296,7** mingtani tashkil etdi, shundan shahar joylarida **149,3** mingtani, qishloq joylarida **147,4** mingtani tashkil etdi.

Oylar bo‘yicha taqsimlanishi,
birlik/ulushi

	Shahar		Qishloq	
Yanvar	43,0%	8 776	57,0%	11 655
Fevral	46,5%	8 287	53,5%	9 537
Mart	56,5%	11 090	43,5%	8 528
Aprel	49,8%	6 966	50,2%	7 034
May	55,5%	10 252	44,5%	8 217
Iyun	54,4%	10 104	45,6%	8 472
Iyul	52,5%	12 704	47,5%	11 491
Avgust	51,9%	16 787	48,1%	15 576
Sentabr	52,3%	16 503	47,7%	15 034
Oktabr	50,5%	18 469	49,5%	18 077
Noyabr	46,6%	16 191	53,4%	18 544
Dekabr	46,3%	13 139	53,7%	15 256

***Nikoh yoshi** – O‘zbekiston Respublikasi Oila kodeksiga muvofiq nikoh yoshi erkaklar va ayollar uchun o‘n sakkiz yosh etib belgilanadi. Uzrli sabablar bo‘lganida, alohida hollarda, nikohga kirishni xohlovchilarning iltimosiga ko‘ra nikoh davlat ro‘yxatidan o‘tkaziladigan joydagi tuman, shahar hokimi nikoh yoshini ko‘pi bilan bir yilga kamaytirishi mumkin.*

Nikohlanganlarning o‘rtacha yoshi

2022-yil yanvar-dekabr

2022- yil yanvar-dekabr oylari davomida qayd etilgan nikohlarda ayollarning o‘rtacha yoshi **22,3** yoshni, erkaklarning o‘rtacha yoshi esa **26,5** yoshni tashkil etgan. Qayd etilgan nikohlarning eng katta ulushi **25** yoshgacha bo‘lganlarga to‘g‘ri kelgan, ya’ni jami nikohlarning **55,5** foizini tashkil etgan.

Oylar bo‘yicha qayd etilgan nikohlar soni

birlik

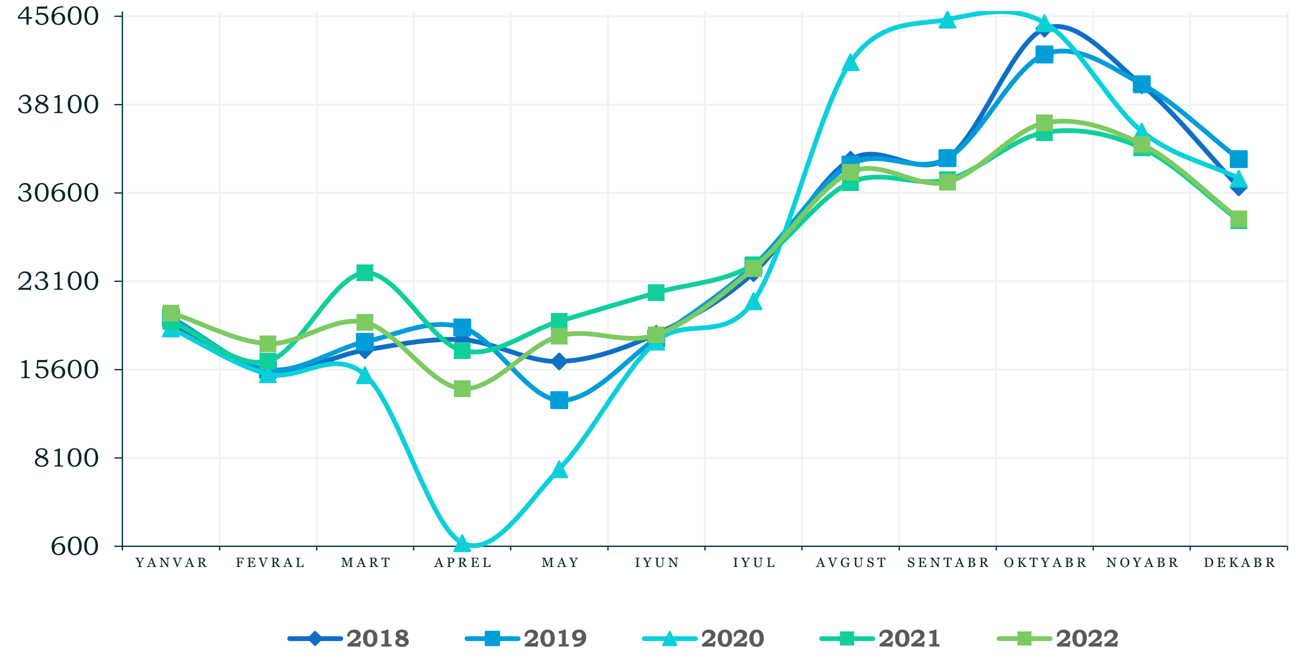

So‘nggi 5 yil davomida qayd etilgan nikohlar soni ko‘rsatkichi oylar kesimida tahlil etilganda, nisbatan kam nikoh tuzganlar soni aprel va may oylarida, eng ko‘p nikoh tuzganlar soni esa sentabr-oktyabr oylarida qayd etilganligi kuzatildi.

O‘zbekiston Respublikasi bo‘yicha nikohdan ajralishlar

2022- yil yanvar-dekabr

Yillar bo‘yicha taqsimlanishi, *ming birlik*

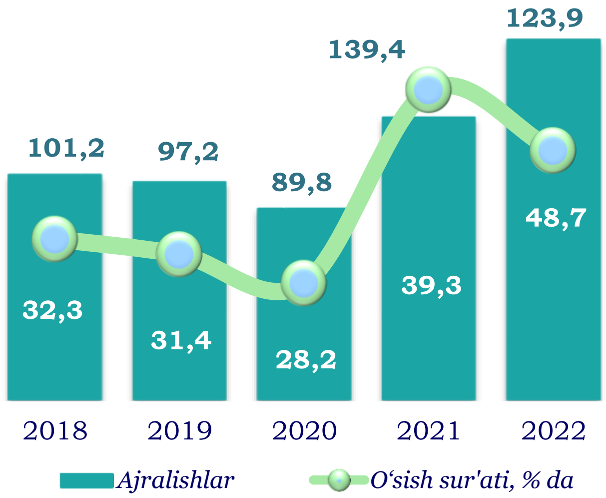

2022- yil yanvar-dekabr oylarida qayd etilgan nikohlar soni **48,7** ming birlikni tashkil etib, so‘nggi 5 yilda sezilarli ko‘payganligi, ya’ni 2018- yilga nisbatan **16,4** mingtaga yoki **50,8** foizga kamayganligi kuzatildi.

Shahar va qishloq joylar bo‘yicha taqsimlanishi

Shahar **30,2** *ming birlik*

Qishloq **18,5** *ming birlik*

2022- yil yanvar-dekabr oylarida nikohdan ajralishlarning soni **48,7** ming tani tashkil etdi, shundan shahar joylarida **30,2** ming tani, qishloq joylarida **18,5** ming tani tashkil etdi.

Oylar bo‘yicha taqsimlanishi, *birlik/ulushi*

	Shahar		Qishloq	
Yanvar	61,2%	2 479	38,8%	1 573
Fevral	59,9%	2 388	40,1%	1 597
Mart	64,3%	2 650	35,7%	1 474
Aprel	60,7%	2 485	39,3%	1 610
May	61,5%	2 674	38,5%	1 672
Iyun	63,6%	2 520	36,4%	1 443
Iyul	62,0%	2 446	38,0%	1 496
Avgust	61,4%	2 527	38,6%	1 591
Sentabr	61,5%	2 360	38,5%	1 478
Oktabr	63,0%	2 445	37,0%	1 437
Noyabr	62,3%	2 738	37,7%	1 659
Dekabr	62,5%	2 494	37,5%	1 498

Nikohdan ajralish (nikohni bekor qilish) *– er-xotinlarning hayoti davomida, tomonlar uchun qayta nikoh huquqini beruvchi, nikohlarining to‘liq yuridik to‘xtatilishi, nikoh sud hal qiluv qarorlari asosida yoki FHDYo ajralishni ro‘yxatdan o‘tkazganidan so‘ng bekor qilingan hisoblanadi.*

Nikohdan ajrashganlarning o‘rtacha yoshi

2022- yil yanvar-dekabr

Nikohdan ajrashganlarning o‘rtacha yoshi 2022- yilning yanvar-dekabr oylarida erkaklar uchun **39,2** yoshni, ayollar uchun **33,1** yoshni tashkil etgan. Nikohdan ajrashganlarning eng katta ulushi **35** yoshgacha bo‘lgan ajrimlarga to‘g‘ri kelgan, ya’ni jami nikohdan ajrashganlarning **50,5** % ini tashkil etgan.

Nikohdan ajrashganlarning farzandlar soni bo‘yicha taqsimlanishi

2022-yil yanvar-dekabr

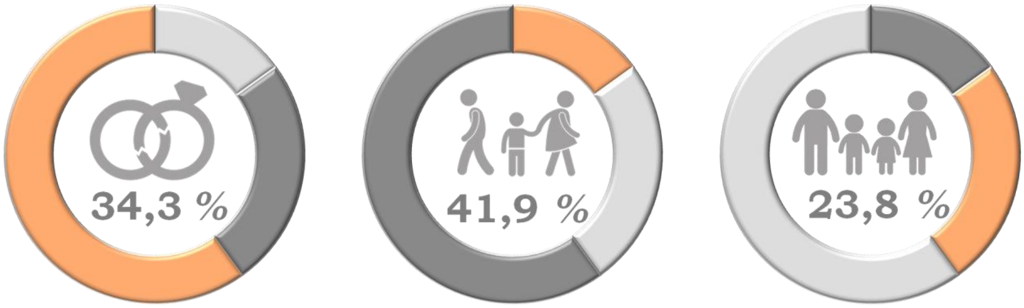

Farzandsiz ajrashganlar

1 nafar farzand bilan ajrashganlar

2 va undan ortiq farzand bilan ajrashganlar

Oylar bo‘yicha qayd etilgan nikohdan ajralishlar soni

birlik

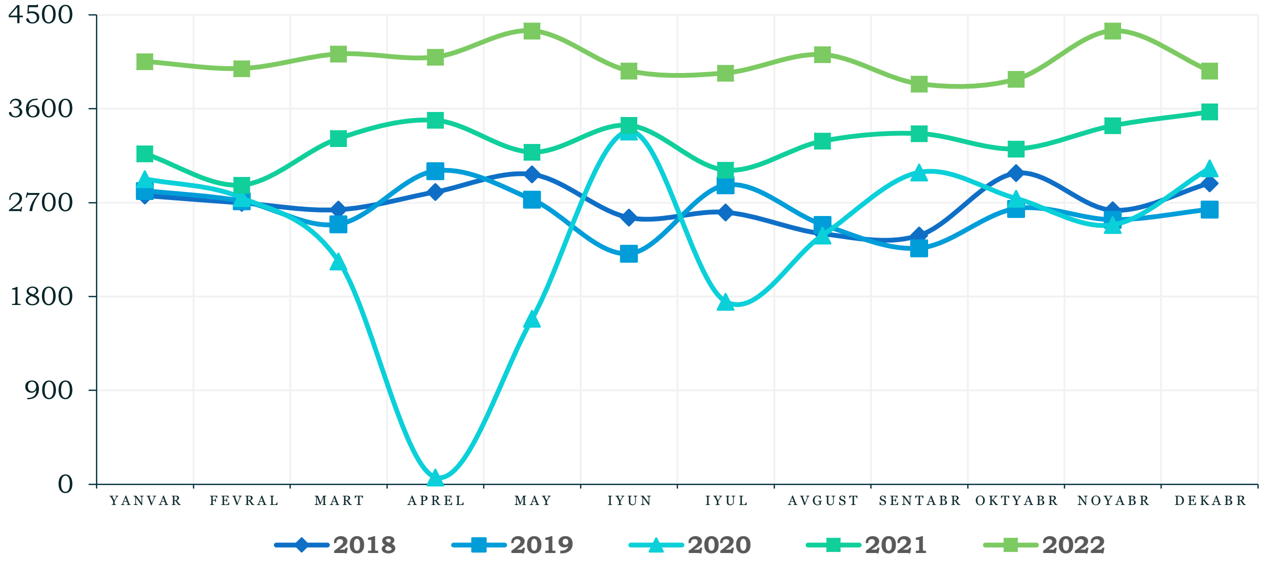

O‘zbekiston Respublikasi bo‘yicha jami ko‘chib kelganlar

2022- yil yanvar-dekabr

Yillar bo‘yicha taqsimlanishi, *ming kishi*

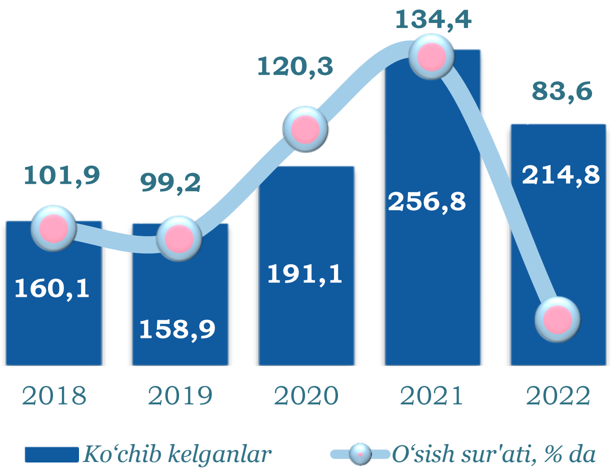

Jinslar kesimida taqsimlanishi

Erkaklar **85,6** *ming kishi*

Ayollar **129,2** *ming kishi*

Shahar va qishloq joylar bo‘yicha taqsimlanishi

Shahar **164,3** *ming kishi*

Qishloq **50,5** *ming kishi*

2022- yil yanvar-dekabr oylarida ko‘chib kelganlar soni **214,8** ming kishini tashkil etdi, shundan erkaklar soni **85,6** ming kishini, ayollar soni **129,2** ming kishi, ko‘chib kelganlar soni shahar joylarida **164,3** ming kishini, qishloq joylarida **50,5** ming kishini tashkil etdi.

Oylar bo‘yicha taqsimlanishi, *kishi/ulushi*

Oy	Erkaklar	Erkaklar ulushi	Ayollar	Ayollar ulushi
Yanvar	7 569	39,9%	11 395	60,1%
Fevral	7 212	39,8%	10 920	60,2%
Mart	6 339	40,3%	9 390	59,7%
Aprel	7 575	40,7%	11 053	59,3%
May	7 202	41,0%	10 385	59,0%
Iyun	9 130	40,9%	13 167	59,1%
Iyul	7 480	39,4%	11 490	60,6%
Avgust	7 881	38,8%	12 409	61,2%
Sentabr	6 309	38,7%	10 003	61,3%
Oktabr	6 381	39,4%	9 826	60,6%
Noyabr	6 558	39,1%	10 196	60,9%
Dekabr	5 927	39,6%	9 024	60,4%

O‘zbekiston Respublikasiga xorijdan ko‘chib kelganlar

2022- yil yanvar-dekabr

Yillar bo‘yicha taqsimlanishi,
ming kishi

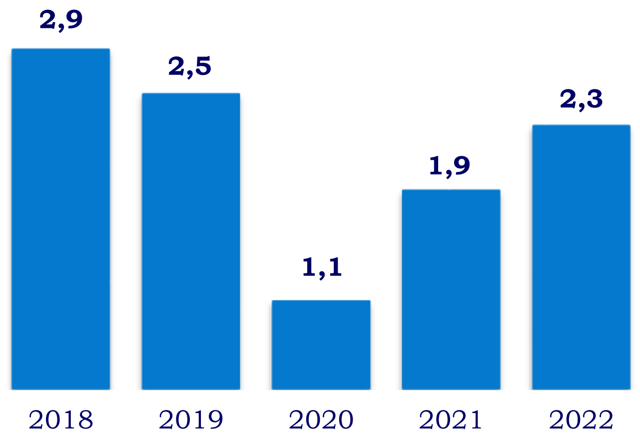

2022- yil yanvar-dekabr oylarida xorijdan ko‘chib kelganlar soni **2,3** ming nafarni tashkil etib, so‘nggi 5 yilda sezilarli kamayganligi, ya’ni 2018- yilga nisbatan **0,6** mingtaga yoki **20,7 %** ga kamayganligi kuzatildi.

Jinslar kesimida taqsimlanishi

Erkaklar
1,1
ming kishi

Ayollar
1,2
ming kishi

2022- yil yanvar-dekabr oylarida Xorijdan ko‘chib kelganlar soni **2,3** ming kishini tashkil etdi, shundan erkaklar **1,1** ming kishini, ayollar **1,2** ming kishini tashkil etdi.

Oylar bo‘yicha taqsimlanishi,
kishi/ulushi

	Erkaklar		Ayollar	
Yanvar	45	41,3%	64	58,7%
Fevral	52	41,9%	72	58,1%
Mart	73	48,0%	79	52,0%
Aprel	63	43,4%	82	56,6%
May	68	45,6%	81	54,4%
Iyun	97	52,4%	88	47,6%
Iyul	83	49,1%	86	50,9%
Avgust	102	44,9%	125	55,1%
Sentabr	123	53,7%	106	46,3%
Oktabr	194	57,4%	144	42,6%
Noyabr	139	50,2%	138	49,8%
Dekabr	116	53,2%	102	46,8%

Ko‘chib kelganlar soni *– hisobot davrida ma’lum hududga boshqa hududlardan doimiy yashash maqsadida ko‘chib kelganlar soni.*

Oylar bo‘yicha xorijdan ko‘chib kelganlar

kishi

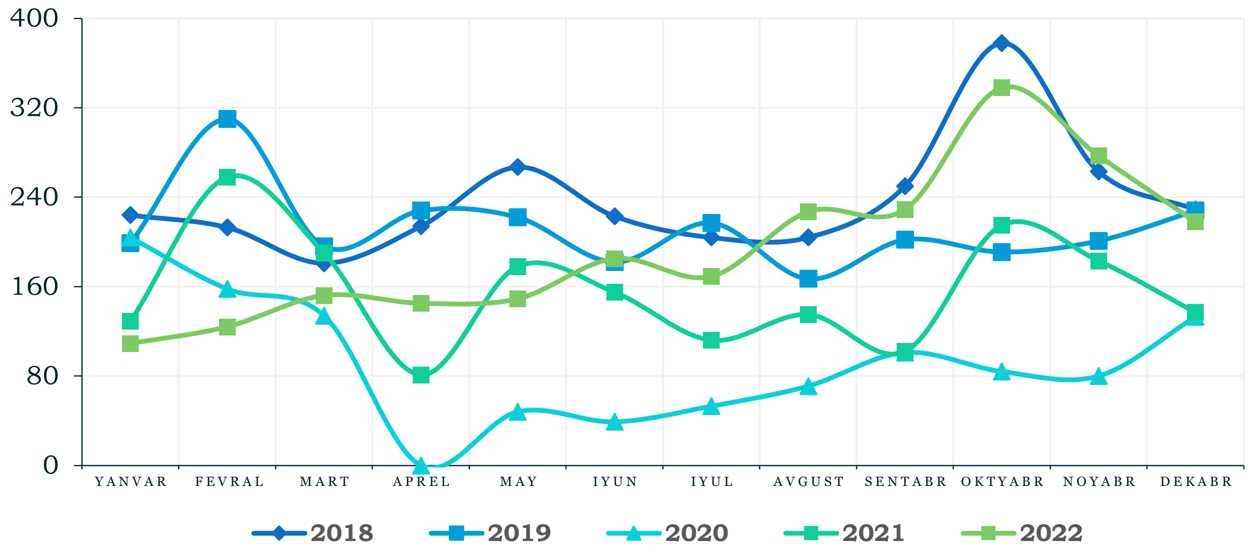

Xorijiy mamlakatlardan doimiy yashash maqsadida ko‘chib kelganlarning davlatlar bo‘yicha taqsimlanishi

2022- yil yanvar-dekabr

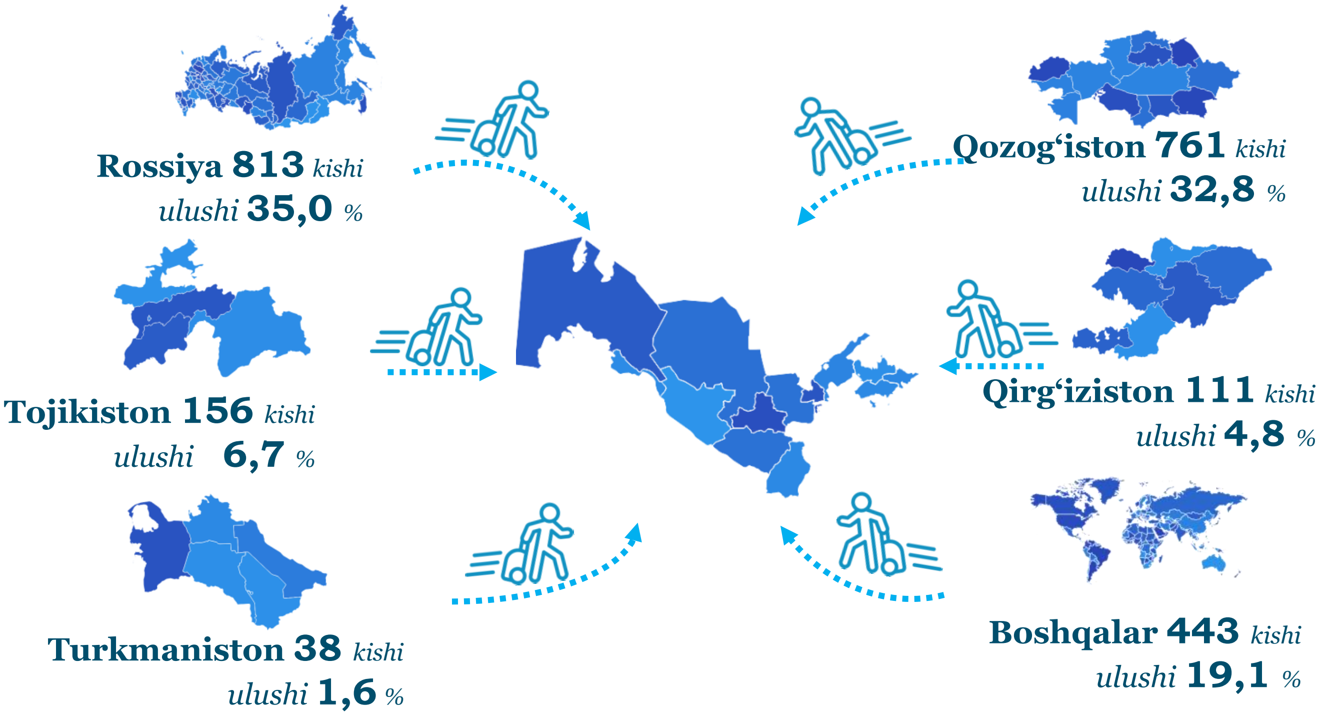

O‘zbekiston Respublikasiga xorijiy mamlakatlardan ko‘chib kelganlarning asosiy qismi Rossiya Federatsiyasi (jami xorijdan ko‘chib kelganlarga nisbatan **35,0** %), Qozog‘iston Respublikasi (**32,8** %), Tojikiston Respublikasi (**6,7** %), Qirg‘iz Respublikasi (**4,8** %), Turkmaniston Respublikasi (**1,6** %) va boshqa mamlakatlar (**19,1** %) hissasiga to‘g‘ri kelgan.

O‘zbekiston Respublikasi bo‘yicha jami ko‘chib ketganlar

2022-yil yanvar-dekabr

Yillar bo‘yicha taqsimlanishi, *ming kishi*

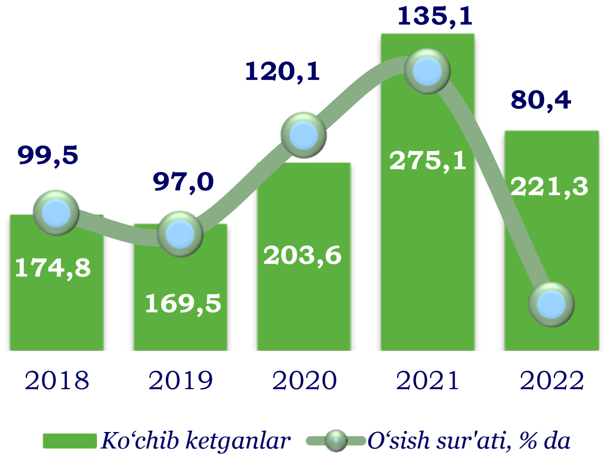

Jinslar kesimida taqsimlanishi

Erkaklar
88,5
ming kishi

Ayollar
132,8
ming kishi

Shahar va qishloq joylar bo‘yicha taqsimlanishi

Shahar
145,8
ming kishi

Qishloq
75,5
ming kishi

2022- yil yanvar-dekabr oylarida ko‘chib ketganlar soni **221,3** ming kishini tashkil etdi, shundan erkaklar soni **88,5** ming kishini, ayollar soni **132,8** ming kishi, ko‘chib ketganlar soni shahar joylarida **145,8** ming kishini, qishloq joylarida **75,5** ming kishini tashkil etdi.

Oylar bo‘yicha taqsimlanishi, *kishi/ulushi*

Oy	Erkaklar, %	Erkaklar	Ayollar, %	Ayollar
Yanvar	40,0%	7 637	60,0%	11 467
Fevral	40,2%	7 455	59,8%	11 069
Mart	40,5%	6 459	59,5%	9 490
Aprel	40,7%	7 557	59,3%	11 023
May	40,9%	7 164	59,1%	10 340
Iyun	40,9%	9 081	59,1%	13 135
Iyul	39,4%	7 454	60,6%	11 484
Avgust	38,8%	7 830	61,2%	12 375
Sentabr	39,0%	6 851	61,0%	10 700
Oktabr	40,2%	7 754	59,8%	11 537
Noyabr	39,4%	7 018	60,6%	10 779
Dekabr	39,8%	6 221	60,2%	9 408

O‘zbekiston Respublikasidan xorijga ko‘chib ketganlar

2022- yil yanvar-dekabr

Yillar bo‘yicha taqsimlanishi, *ming kishi*

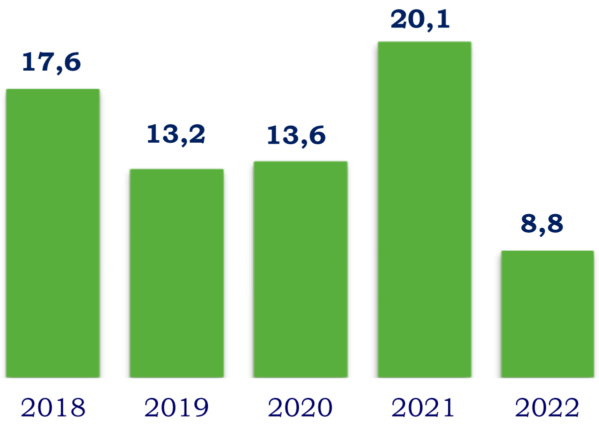

2022- yil yanvar-dekabr oylarida xorijga ko‘chib ketganlar soni **8,8** ming nafarni tashkil etib, so‘nggi 5 yilda sezilarli kamayganligi, ya’ni 2018- yilga nisbatan **8,8** mingtaga yoki **50,0 %** ga kamayganligi kuzatildi.

Jinslar kesimida taqsimlanishi

Erkaklar	Ayollar
4,1	4,7
ming kishi	*ming kishi*

2022- yil yanvar-dekabr oylarida Xorijga ko‘chib ketganlar soni **8,8** ming kishini tashkil etdi, shundan erkaklar **4,1** ming kishini, ayollar **4,7** ming kishini tashkil etdi.

Oylar bo‘yicha taqsimlanishi, *kishi/ulushi*

Oy	Erkaklar		Ayollar	
Yanvar	113	45,4%	136	54,6%
Fevral	295	57,2%	221	42,8%
Mart	193	51,9%	179	48,1%
Aprel	45	46,4%	52	53,6%
May	30	45,5%	36	54,5%
Iyun	48	46,2%	56	53,8%
Iyul	58	42,0%	80	58,0%
Avgust	51	35,9%	91	64,1%
Sentabr	665	45,3%	803	54,7%
Oktabr	1 567	45,8%	1 855	54,2%
Noyabr	599	45,4%	721	54,6%
Dekabr	410	45,8%	486	54,2%

***Ko‘chib ketganlar soni** – hisobot davrida ma’lum hududdan boshqa hududga doimiy yashash maqsadida ko‘chib ketganlar soni.*

Oylar bo‘yicha xorijga ko‘chib ketganlar

kishi

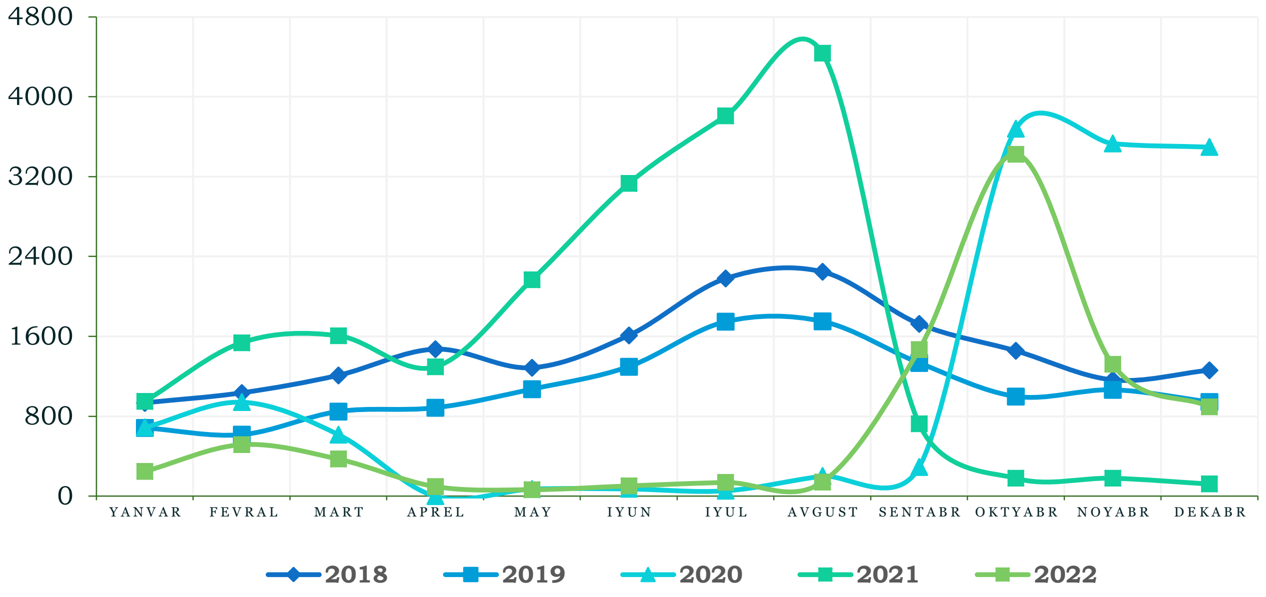

Xorijiy mamlakatlarga doimiy yashash maqsadida ko‘chib ketganlarning davlatlar bo‘yicha taqsimlanishi

2022- yil yanvar-dekabr

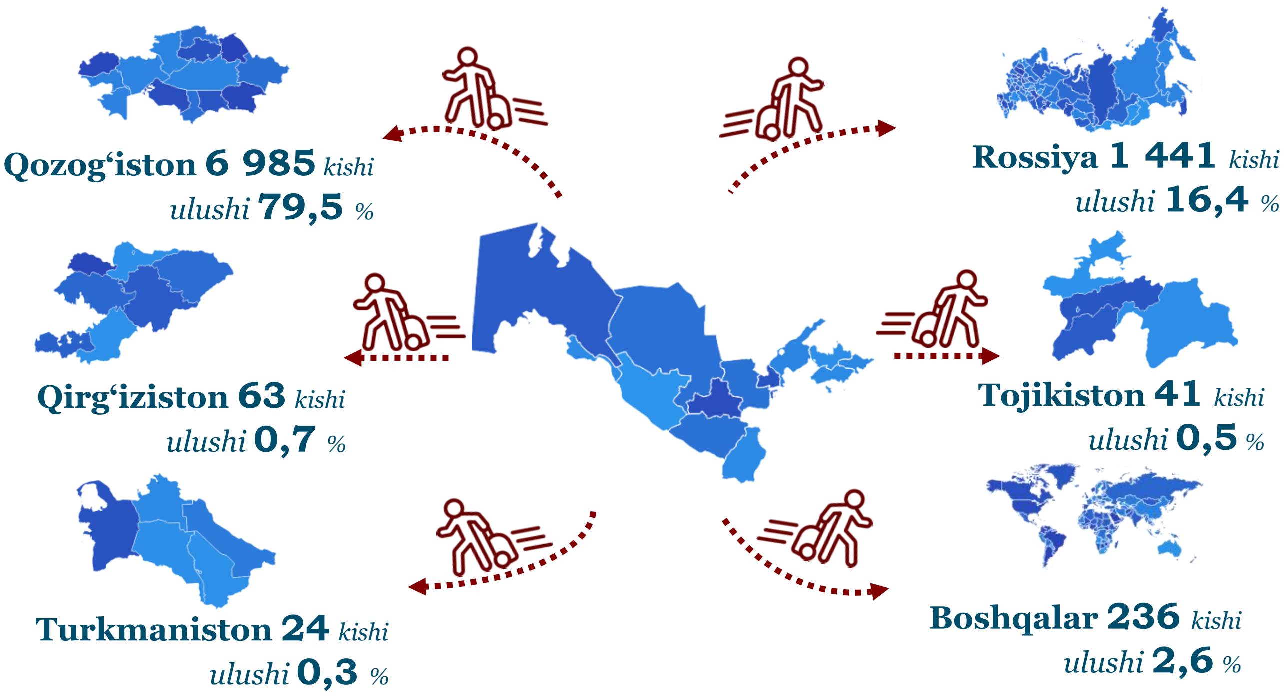

O‘zbekiston Respublikasidan xorijiy mamlakatlarga ko‘chib ketganlarning asosiy qismi Qozog‘iston Respublikasi (jami **79,5** %), Rossiya Federatsiyasi (**16,4** %), Qirg‘iz Respublikasi (**0,7** %), Tojikiston Respublikasi (**0,5** %), Turkmaniston Respublikasi (**0,3** %) va boshqa mamlakatlar (**2,6** %) hissasiga to‘g‘ri kelgan.

AHOLI MIGRATSIYASI

(Doimiy yashash maqsadida ko‘chib kelganlar va ko‘chib ketganlar)

2022- yil yanvar-dekabr oylarida respublika bo‘yicha doimiy yashash maqsadida ko‘chib kelganlar jami soni **214 821** kishini, shu jumladan respublikaning boshqa hududlaridan ko‘chib kelganlar **212 499** kishini, xorijiy mamlakatlardan ko‘chib kelganlar **2 322** kishini tashkil etdi. Doimiy yashash maqsadida ko‘chib ketganlar soni jami **221 288** kishini, shu jumladan respublikaning boshqa hududlariga ko‘chib ketganlar **212 498** kishini, xorijiy mamlakatlarga ko‘chib ketganlar **8 790** kishini tashkil etib, migratsiya saldosi minus **- 6 467** kishini tashkil etdi.

O‘zbekiston Respublikasi bo‘yicha ko‘chib kelganlar va ko‘chib ketganlar soni

2022- yil yanvar-dekabr, kishi

	Ko‘chib kelganlar			Ko‘chib ketganlar		
	Jami	shundan: respublika-ning boshqa hududlari-dan	shundan: xorijiy mamla-katlardan	Jami	shundan: respublika-ning boshqa hududlariga	shundan: xorijiy mamla-katlarga
O‘zbekiston Respublikasi	**214 821**	**212 499**	**2 322**	**221 288**	**212 498**	**8 790**
Qoraqalpog‘iston Respublikasi	7 754	7 596	158	13 167	8 478	4 689
viloyatlar:						
Andijon	6 585	6 583	2	8 395	8 324	71
Buxoro	6 236	6 218	18	9 273	9 191	82
Jizzax	6 631	6 606	25	8 417	8 298	119
Qashqadaryo	9 138	9 124	14	16 235	16 178	57
Navoiy	8 721	8 665	56	9 209	8 879	330
Namangan	2 506	2 483	23	4 808	4 665	143
Samarqand	9 071	9 053	18	14 276	14 033	243
Surxondaryo	9 577	9 535	42	13 767	13 661	106
Sirdaryo	6 885	6 864	21	7 833	7 711	122
Toshkent	27 350	26 841	509	33 119	31 547	1 572
Farg‘ona	8 618	8 557	61	11 422	11 243	179
Xorazm	6 685	6 672	13	8 148	8 020	128
Toshkent sh.	99 064	97 702	1 362	63 219	62 270	949

O‘zbekiston Respublikasi hududlari bo‘yicha doimiy aholi soni

2023- yil 1- yanvar holatiga

Hududlar bo‘yicha doimiy aholi soni, *ming kishi*

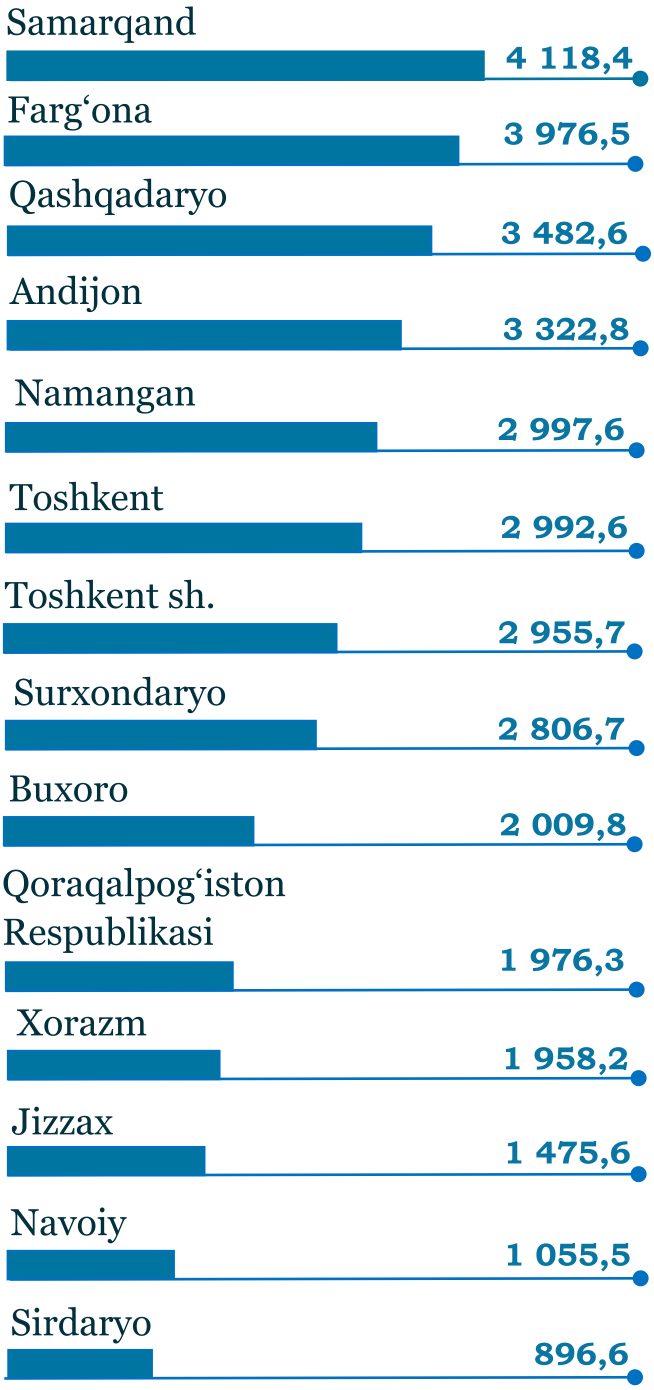

Hududlar bo‘yicha doimiy aholisi soni eng ko‘p Samarqand viloyatida **4 118,4** ming kishi, Farg‘ona viloyatida **3 976,5** ming kishi, Qashqadaryo viloyatida **3 482,6** ming kishi, eng kam aholi soni Sirdaryo viloyatida **896,6** ming kishi, Navoiy viloyatida **1 055,5** ming kishi va Jizzax viloyatida **1 455,6** ming kishini tashkil etgan.

Doimiy aholisi soni eng ko‘p bo‘lgan shahar/tumanlar

Namangan sh.	678,2
Samarqand sh.	573,2
Urgut	545,7
Andijon sh.	468,1
Denov	409,5

Doimiy aholisi soni eng ko‘p Namangan shahrida **678,2** ming kishi, Samarqand shahrida **573,2** ming kishi, Urgut tumanida **545,7** ming kishi, Andijon shahrida **468,1** ming kishi va Denov tumanida esa **409,5** ming kishini tashkil etgan.

Doimiy aholisi soni eng kam bo‘lgan shahar/tumanlar

G‘ozg‘on sh.	9,1
Tomdi	15,8
Shirin sh.	19,3
Qorovulbozor	19,5
Bo‘zatov	21,9

Doimiy aholisi soni eng kam G’ozg‘on shahrida **9,1** ming kishi, Tomdi tumanida **15,8** ming kishi, Shirin shahrida **19,3** ming kishi, Qorovulbozor tumanida **19,5** ming kishi va Bo‘zatov tumanida esa **21,9** ming kishini tashkil etgan.

O‘zbekiston Respublikasi hududlari bo‘yicha qayd etilgan tug‘ilishlar

2022- yil yanvar-dekabr

Hududlar bo‘yicha tug‘ilish koeffitsiyenti, ‰

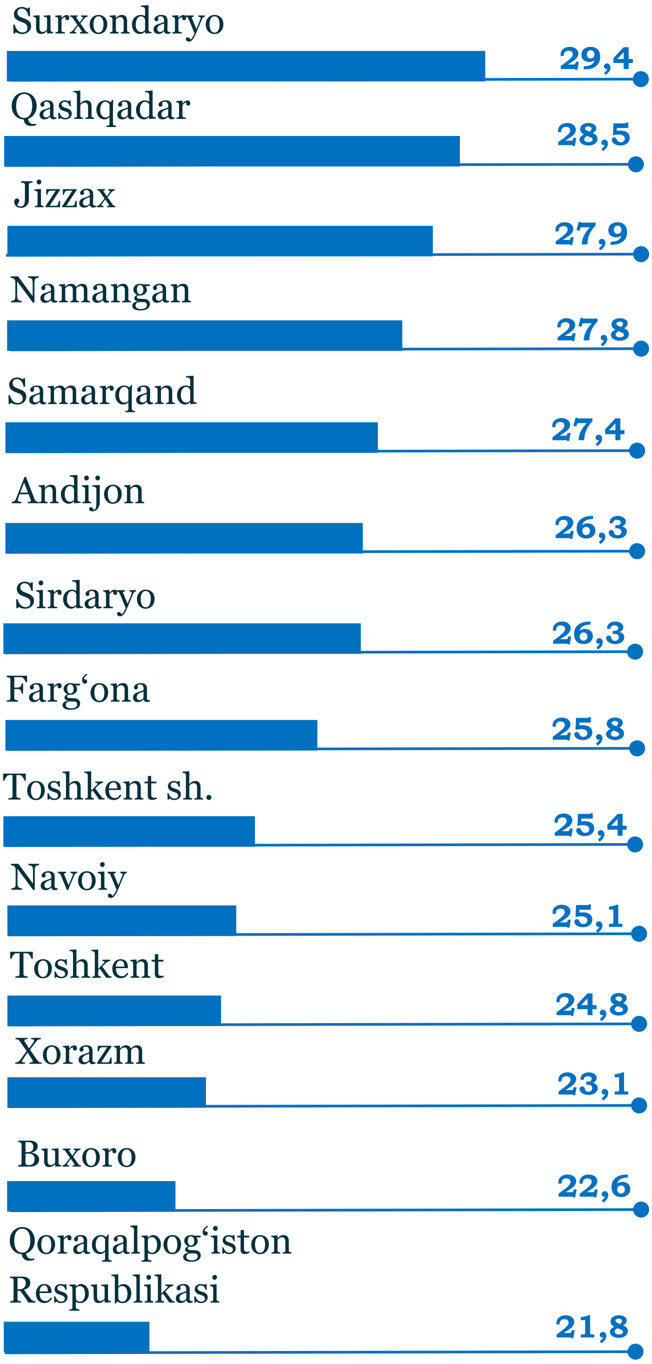

Hududlar bo‘yicha tug‘ilish koeffitsiyenti eng yuqori Surxondaryo viloyatida **29,4** promille, Qashqadaryo viloyatida **28,5** promille, Jizzax viloyatida **27,9** promille, eng kam ko‘rsatkich Qoraqalpog‘iston Respublikasida **21,8** promille, Buxoro viloyatida **22,6** promille va Xorazm viloyatida **23,1** promilleni tashkil etgan.

Tug‘ilish koeffitsiyenti eng yuqori bo‘lgan shahar/tumanlar

Chiroqchi	40,5 ‰
Namangan sh.	39,4 ‰
Sergeli	34,9 ‰
Navoiy sh.	32,4 ‰
Yangiyer sh.	32,2 ‰

Tug‘ilish koeffitsiyenti eng yuqori Chiroqchi tumanida **40,5** promille, Namangan shahrida **39,4** promille, Sergeli tumanida **34,9** promille, Navoiy shahrida **32,4** promille va Yangiyer shahrida **32,2** promilleni tashkil etgan.

Tug‘ilish koeffitsiyenti eng past bo‘lgan shahar/tumanlar

Ohangaron sh.	10,9 ‰
Bo‘zatov	16,1 ‰
Tomdi	16,4 ‰
Boyovut	16,4 ‰
Buxoro	17,1 ‰

Tug‘ilish koeffitsiyenti eng kam tuman, shaharlardan Ohangaron shahrida **10,9** promille, Bo‘zatov tumanida **16,1** promille, Tomdi va Boyovut tumanlarida **16,4** promille hamda Buxoro tumanida **17,1** promilleni tashkil etgan.

O‘zbekiston Respublikasi hududlari bo‘yicha vafot etganlar

2022- yil yanvar-dekabr

Hududlar bo‘yicha o‘lim koeffitsiyenti, ‰

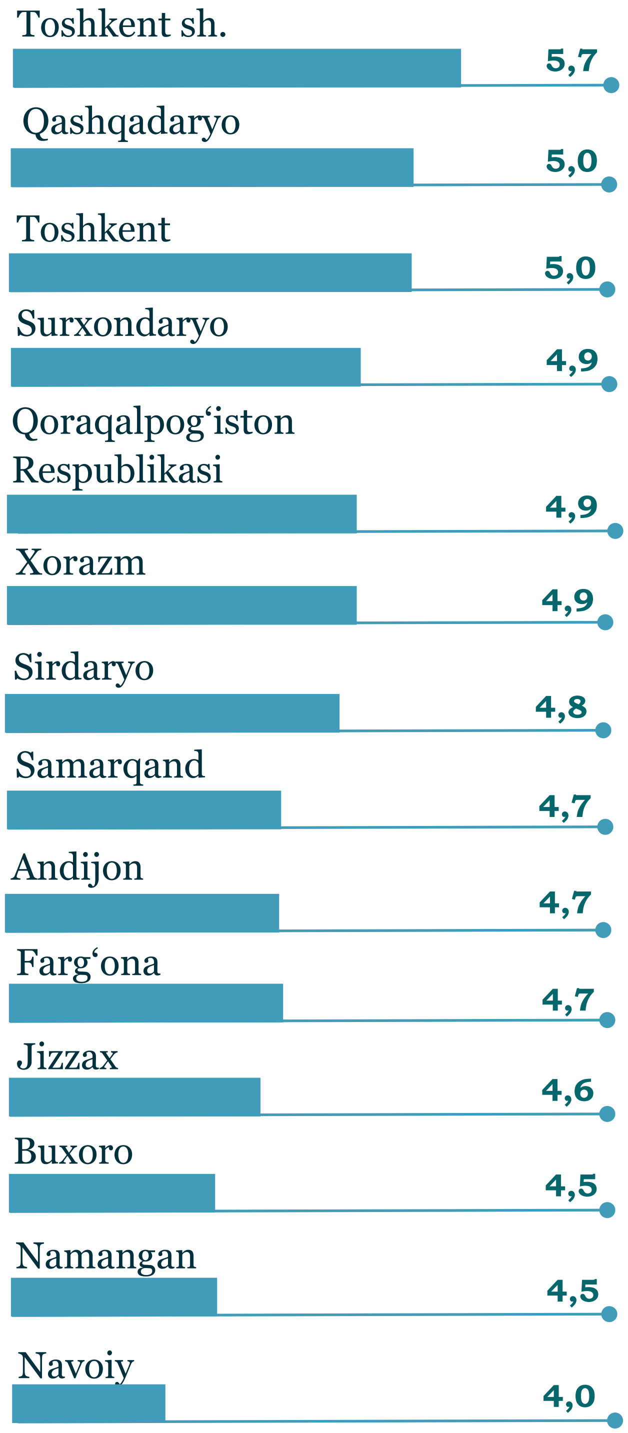

Hududlar bo‘yicha vafot etish koeffitsienti eng yuqori Toshkent shahrida **5,7** promille, Surxondaryo viloyatida **5,0** promille, Toshkent viloyatida **5,0** promille, eng kam ko‘rsatkich Navoiy viloyatida **4,0** promille, Namangan viloyatida **4,5** promille va Buxoro viloyatida **4,5** promilleni tashkil etgan.

O‘lim koeffitsiyenti eng yuqori bo‘lgan shahar/tumanlar

Mirzo Ulug‘bek	8,0 ‰
Urganch sh.	7,9 ‰
Chilonzor	7,9 ‰
Andijon sh.	6,9 ‰
Yashnobod	6,9 ‰

O‘lim koeffitsiyenti eng yuqori bo‘lgan Mirzo Ulug‘bek tumanida **8,0** promille, Urganch shahri va Chilonzor tumanida **7,9** promille, Andijon shahri va Yashnobod tumanida **6,9** promilleni tashkil etgan.

O‘lim koeffitsiyenti eng past bo‘lgan shahar/tumanlar

G‘ozg‘on sh.	1,8 ‰
Ohangaron sh.	2,1 ‰
Ko‘kdala	2,2 ‰
Zarafshon sh.	2,7 ‰
Yangihayot	3,0 ‰

O‘lim koeffitsiyenti eng kam bo‘lgan G‘ozg‘on shahri **1,8** promille, Ohangaron shahri **2,1** promille, Ko‘kdala tumani **2,2** promille, Zarafshon shahri **2,7** promille va Yangihayot tumani **3,0** promilleni tashkil etgan.

O‘zbekiston Respublikasi hududlari bo‘yicha qayd etilgan nikohlar

2022- yil yanvar-dekabr

Hududlar bo‘yicha nikoh koeffitsiyenti, ‰

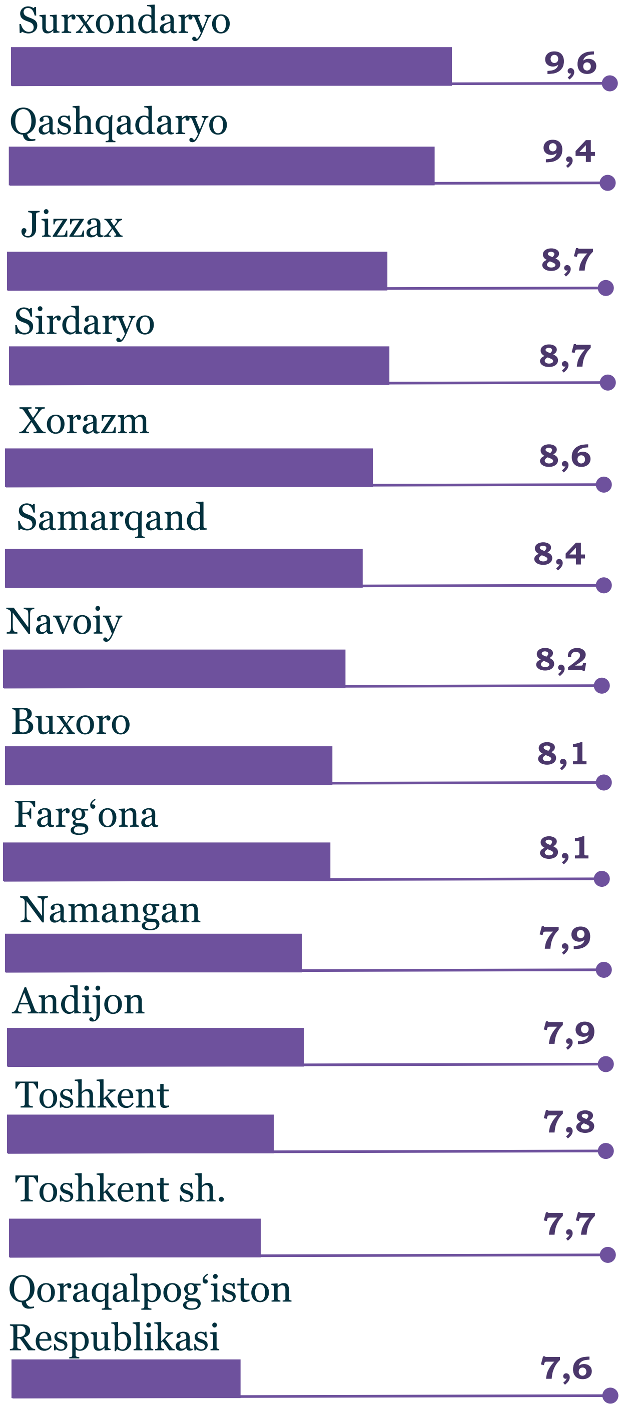

Hududlar bo‘yicha nikoh koeffitsienti eng yuqori Surxondaryo viloyatida **9,6** promille, Qashqadaryo viloyatida **9,4** promille, Jizzax viloyatida **8,7** promille, eng past ko‘rsatkich Qoraqalpog‘iston Respublikasida **7,6** promille, Toshkent shahrida **7,7** promille va Toshkent viloyatida **7,8** promilleni tashkil etgan.

Nikoh koeffitsiyenti eng yuqori bo‘lgan shahar/tumanlar

Namangan sh.	13,9 ‰
Yakkasaroy	12,5 ‰
Chiroqchi	11,3 ‰
Jarqo‘rg‘on	11,0 ‰
Qumqo‘rg‘on	10,3 ‰

Nikoh koeffitsiyenti bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Namangan shahrida **13,9** promille, Yakkasaroy tumanida **12,5** promille, Chiroqchi tumanida **11,3** promille va Jarqo‘rg‘on tumanida **11,0** promille kuzatildi.

Nikoh koeffitsiyenti eng past bo‘lgan shahar/tumanlar

Yangi Namangan	3,0 ‰
Mirzaobod	3,3 ‰
Tomdi	3,6 ‰
Ohangaron sh.	3,6 ‰
Boyovut	5,5 ‰

Nikoh koeffitsiyenti bo‘yicha eng past ko‘rsatkich Yangi Namangan tumani (**3,0** ‰), Mirzaobod tumani (**3,3** ‰), Tomdi tumani (**3,6** ‰), Ohangaron shahri (**3,6** ‰) va Guliston tumanida (**4,0** ‰) kuzatildi.

O‘zbekiston Respublikasi hududlari bo‘yicha nikohdan ajralishlar

2022- yil yanvar-dekabr

Hududlar bo‘yicha nikohdan ajralish koeffitsiyenti, ‰

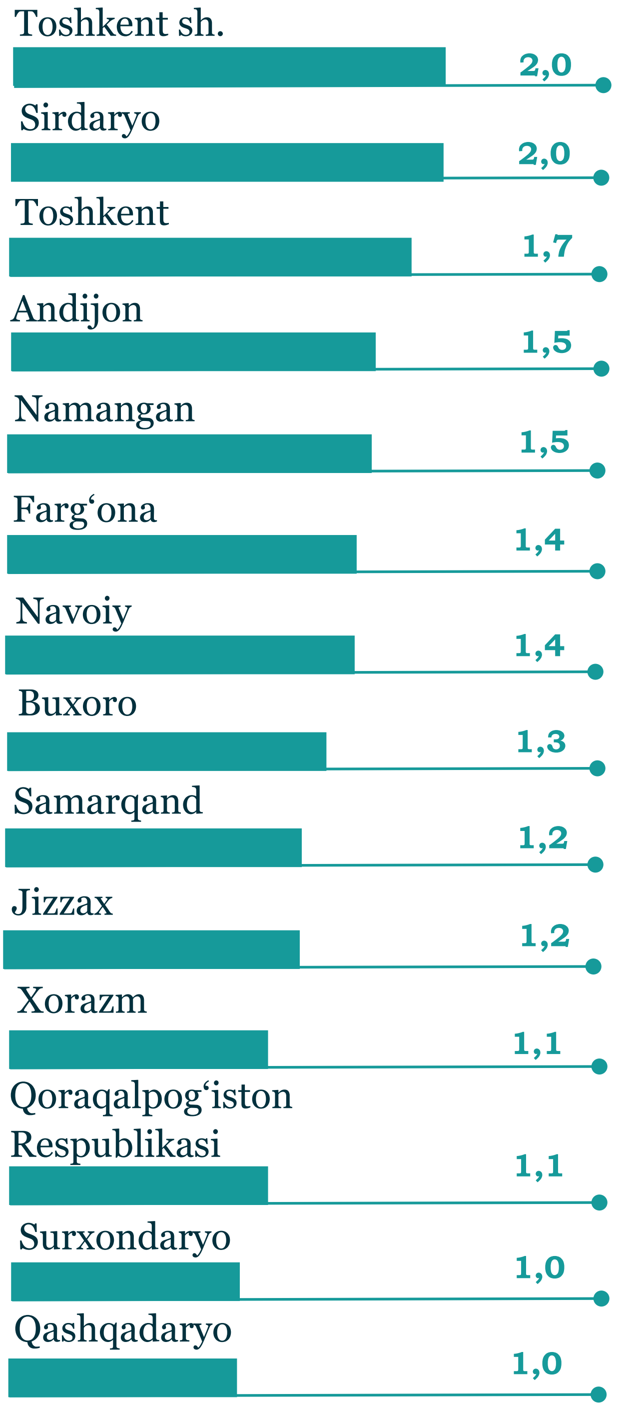

Hududlar bo‘yicha nikohdan ajralish koeffitsienti eng yuqori Toshkent shahrida **2,0** promille, Sirdaryo viloyatida **2,0** promille, Toshkent viloyatida **1,7** promille, eng kam ko‘rsatkich Qashqadaryo viloyatida **1,0** promille, Surxondaryo viloyatida **1,0** promille va Qoraqalpog‘iston Respublikasida **1,1** promilleni tashkil etgan.

Nikohdan ajralish koeffitsiyenti eng yuqori bo‘lgan shahar/tumanlar

- Sergeli — 3,2 ‰
- Namangan sh. — 3,2 ‰
- Yangiyer sh. — 3,0 ‰
- Olmaliq sh. — 2,7 ‰
- Bektemir — 2,7 ‰

Nikohdan ajralish koeffitsiyenti bo‘yicha eng yuqori ko‘rsatkich Sergeli tumani va Namangan shahrida **3,2** promille, Yangiyer shahrida **3,0** promille hamda Olmaliq shahri va Bektemir tumanida **2,7** promilleni tashkil etgan.

Nikohdan ajralish koeffitsiyenti eng past bo‘lgan shahar/tumanlar

- Yangi Namangan — 0,3 ‰
- G‘ozg‘on sh. — 0,3 ‰
- Ko‘kdala — 0,4 ‰
- Dehqonobod — 0,5 ‰
- Bandixon — 0,6 ‰

Nikohdan ajralish koeffitsiyenti eng past bo‘lgan Yangi Namangan tumani **0,3** promille, G‘ozg‘on shahri **0,3** promille, Ko‘kdala tumani **0,4** promille, Dehqonobod tumani **0,5** promille va Bandixon tumani **0,6** promilleni tashkil etgan.

O‘zbekiston Respublikasi hududlari bo‘yicha jami ko‘chib kelganlar

2022- yil yanvar-dekabr

Hududlar bo‘yicha ko‘chib kelish koeffitsiyenti, ‰

Hududlar bo‘yicha ko‘chib kelish koeffitsienti eng yuqori Toshkent shahrida **34,1** promille, Toshkent viloyatida **9,2** promille, Navoiy viloyatida **8,3** promille, eng kam ko‘rsatkich Namangan viloyatida **0,8** promille, Andijon viloyatida **2,0** promille va Farg‘ona viloyatida **2,2** promilleni tashkil etgan.

Ko‘chib kelish koeffitsiyenti eng yuqori bo‘lgan shahar/tumanlar

- Sergeli — 106,4 ‰
- Bektemir — 81,3 ‰
- Yangihayot — 64,7 ‰
- Yashnobod — 43,1 ‰
- Mirzo Ulug‘bek — 35,2 ‰

Ko‘chib kelish koeffitsiyenti eng yuqori Sergeli tumani **106,4** promille, Brktemir tumani **81,3** promille, Yangihayot tumani **64,7** promille, Yashnobod tumani **43,1** promille va Mirzo Ulug‘bek tumani **35,2** promilleni tashkil etgan.

Ko‘chib kelish koeffitsiyenti eng past bo‘lgan *shahar/tumanlar*

- Chortoq — 0,1 ‰
- Paxtachi — 0,1 ‰
- Izboskan — 0,2 ‰
- Urgut — 0,2 ‰
- Marg‘ilon sh. — 0,2 ‰

Ko‘chib kelish koeffitsiyenti eng kam bo‘lgan Chortoq tumani **0,1** promille, Paxtachi tumani **0,1** promille, Izboskan tumani **0,2** promille, Urgut tumani **0,2** promille va Marg‘ilon shahri **0,2** promilleni tashkil etgan.

O‘zbekiston Respublikasi hududlari bo‘yicha jami ko‘chib ketganlar

2022- yil yanvar-dekabr

Hududlar bo‘yicha ko‘chib ketish koeffitsiyenti, ‰

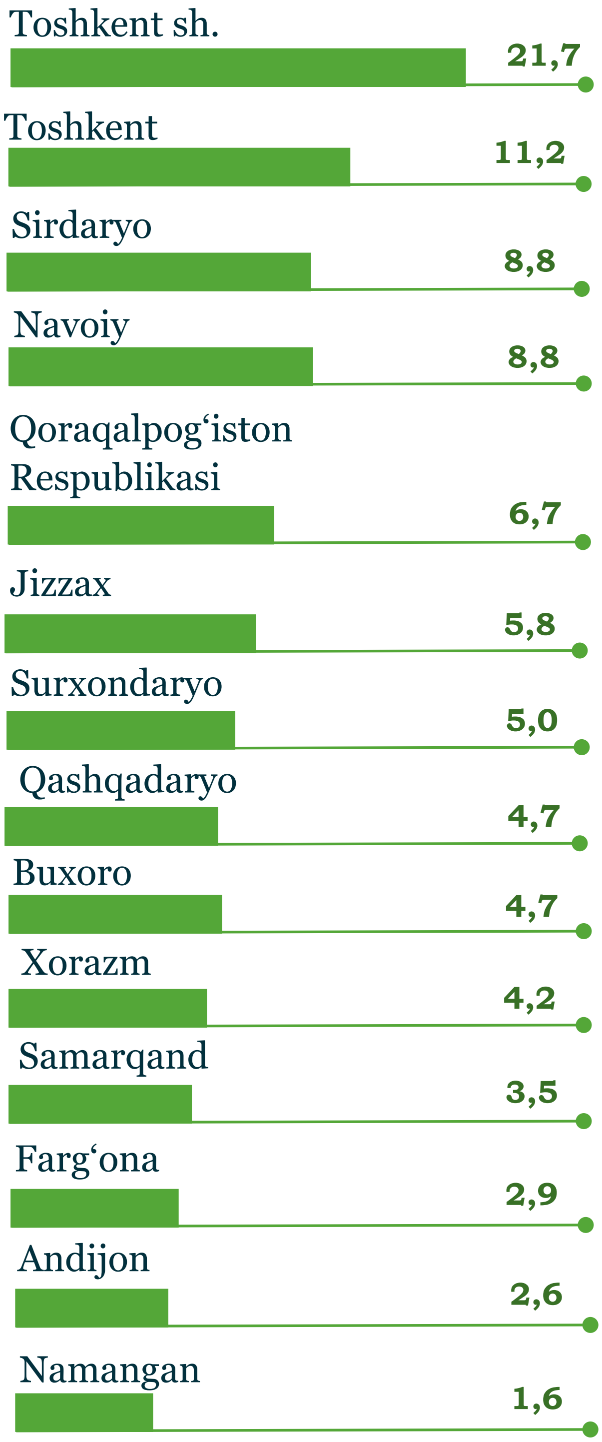

Hududlar bo‘yicha ko‘chib ketish koeffitsienti eng yuqori Toshkent shahrida **21,7** promille, Toshkent viloyatida **11,2** promille, Sirdaryo va Navoiy viloyatlarida **8,8** promille, eng kam ko‘rsatkich Namangan viloyatida **1,6** promille, Andijon viloyatida **2,6** promille va Farg‘ona viloyatida **2,9** promilleni tashkil etgan.

Ko‘chib ketish koeffitsiyenti eng yuqori bo‘lgan shahar/tumanlar

Taxtako‘pir	54,9 ‰
Zangiota	39,2 ‰
Sergeli	33,4 ‰
Qibray	32,2 ‰
Chilonzor	28,9 ‰

Ko‘chib ketish koeffitsiyenti eng yuqori Taxtako‘pir tumani **54,9** promille, Zangiota tumani **39,2** promille, Sergeli tumani **33,4** promille, Qibray tumani **32,2** promille va Chilonzor tumani **28,9** promilleni tashkil etgan.

Ko‘chib ketish koeffitsiyenti eng past bo‘lgan *shahar/tumanlar*

Ko‘kdala	0,3 ‰
Yangi Namangan	0,5 ‰
So‘x	0,5 ‰
To‘raqo‘rg‘on	1,0 ‰
Yangiqo‘rg‘on	1,1 ‰

Ko‘chib ketish koeffitsiyenti eng past Ko‘kdala tumani **0,3** promille, Yangi Namangan tumani **0,5** promille, So‘x tumani **0,5** promille, To‘raqo‘rg‘on tumani **1,0** promille va Yangiqo‘rg‘on tumani **1,1** promilleni tashkil etgan.

Doimiy aholi – ro‘yxatdan o‘tkazilayotgan vaqtda muayyan aholi punkti yoki hududda doimiy istiqomat qilayotgan aholidan iborat bo‘lib, bunga ushbu hududda doimiy ro‘yxatda turib, lekin vaqtincha yashamaydigan aholi ham kiritiladi.

Shahar aholisi – shahar hududlarida, ya’ni me’yoriy hujjatlar bilan shaharlar, shaharchalar sifatida belgilangan aholi punktlarida istiqomat qiluvchi aholi.

Qishloq aholisi – shaharlar va shaharchalar toifasiga kiritilmagan hududlarda – qishloq joylar (ovullar, qishloqlar va boshqalar)da istiqomat qiluvchi aholi.

Doimiy aholi sonini baholash – oxirgi aholini ro‘yxatga olish ma’lumotlari asosida hisoblanib, unga har yili tug‘ilganlar va muayan hududga ko‘chib kelganlar soni qo‘shilib, o‘lganlar va muayan hududdan ko‘chib ketganlar soni ayriladi.

Tug‘ilish – tug‘ilish jarayonlarining sodir bo‘lishi va boshqa xususiyatlarini tavsiflovchi ko‘rsatkich.

1000 aholiga nisbatan tug‘ilish koeffitsiyenti – hisobot yilida jami tug‘ilganlar (tirik) sonini hisobot davridagi doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

1000 aholiga nisbatan o‘lim koeffitsiyenti – hisobot yilida jami o‘lganlar sonini hisobot yilidagi doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

O‘lim sabablari – o‘limga yoki uning sodir bo‘lishiga ta’sir etgan kasalikklar, patologik holatlar va jarohatlar, shuningdek, o‘lim bilan yakun topgan jarohatga sabab bo‘lgan baxtsiz hodisa va zo‘ravonlik holatlari.

Nikoh – erkak va ayol o‘rtasidagi, ularning bir-birlariga va farzandlariga nisbatan huquq va majburiyatlarini belgilab beradigan o‘zaro munosabatlari shakli. Er va xotin o‘rtasidagi yuridik munosabatlar fuqarolik holati dalolatnomalarini yozish (FHDYO) organlarida nikohlarini ro‘yxatdan o‘tkazish natijasida o‘rnatiladi.

1000 aholiga nisbatan nikohlar koeffitsiyenti – hisobot yilida tuzilgan nikohlar sonini doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000 ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

Nikohdan ajralish (nikohni bekor qilish) – er-xotinlarning hayoti davomida, tomonlar uchun qayta nikoh huquqini beruvchi, nikohlarning to‘liq yuridik to‘xtatilishi, nikoh FHDYO yoki sud organlarida ajralishni ro‘yxatdan o‘tkazilganidan so‘ng bekor qilingan hisoblanadi.

1000 aholiga nisbatan nikohdan ajralish koeffitsiyenti – hisobot yilida nikohdan ajralishlar sonini doimiy aholining o‘rtacha soniga bo‘lib, 1000ga ko‘paytirish orqali hisoblanadi.

Ko‘chib kelganlar soni – ko‘chib kelganlarning absolyut miqdori, ya’ni muayyan hududga uning tashqarisidan ko‘chib kelganlardan iborat. Ichki ishlar organlari tomonidan aholini yashash joyi bo‘yicha ro‘yxatga olishda tuziladigan statistik hisobga olish so‘rovnomalarini qayta ishlash natijasida ko‘chib kelish.

Ko‘chib ketganlar soni – ko‘chib ketganlarning absolyut miqdori, ya’ni muayyan hududga uning tashqarisidan ko‘chib ketganlardan iborat. Ichki ishlar organlari tomonidan aholini yashash joyi bo‘yicha ro‘yxatga olishda tuziladigan statistik hisobga olish so‘rovnomalarini qayta ishlash natijasida ko‘chib ketish.

Aholining migratsion o‘sishi (farqi) – hisobot davrida ko‘chib kelganlar va ko‘chib ketganlar soni o‘rtasidagi farqning absolyut miqdori.

Demografiya va mehnat statistikasi boshqarmasi
Tel: 71 2038000 (ichki 1240)

PRESS-RELIZ